

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 53.sz. hírünk /végetért .../3.folyt./5.bek.1.
sorában a név helyesen:

j u v a n sesztalov manysi költő

/mti/

--

bb 94. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig

um zs

1975. szeptember 15.

- 85. gyűlés a zrinyi akadémián
- 86. vietnami barátsági hét
- 87. elhunyt deutsch lászlóné
- 88. időjárás
- 89. kertbarátok
- 90. tanévnyitó
- 91. fogadás
- 92. fóti ősz
- 93. losonczi fogadás
- 94. hírjegyzék

--

- 54 -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője: burján sándor

szerkesztő: koncz antal

21.45/um

21.45

60.008/x

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb. 1. bőséges kínálattal várja a fűtési szezont a tüzelő-keres-
kedelem

i/kf/gg/rj sl zs

1975. szeptember 16.

egy hónap múlva megkezdődik a hivatalos fűtési idény, bár ezt a tüzelő-kereskedelem lakossági forgalma még korántsem jelzi. augusztusban feleannyi tüzelő sem fogyott, mint a múlt év azonos időszakában. szeptember első két hetében is jóval kisebb volt az érdeklődés, mint amit a téli felkészülés ilyenkor már indokolna.

a belkereskedelmi minisztérium illetékes osztályán a tüzelő-forgalomról, a várható ellátásról tájékoztatták az mti munkatársát. elmondották, hogy a példátlanul alacsony forgalom okát - a szilárd tüzelőanyag iránt évről-évre egyébként is csökkenő igényen kívül - a korábbi hónapok élénkebb keresletében látják. az év első felében ugyanis 240.600 vagon szilárd tüzelőt adtak el, 12 500 vagonnal többet, mint egy évvel korábban. igen eredményes volt az idén a belkereskedelem tüzelőakciója is. az április elején kezdődött kedvezményes tüzelő vásárból - annak ellenére, hogy a keret felhasználása miatt az akció két héttel korábban zárult - az előző évinél 8 000 vagonnal több, összesen 103.000 vagon szenet, brikettet adtak el. a májusban kezdődött másfél hónapos, ugyancsak kedvezményes tüzelőolaj akcióban a tervezett 150 000 tonna helyett 256 000 tonna olaj fogyott. a két akció eredményeként egyébként a lakosság 308.6 millió forintot takarított meg. az előző félévi nagyobb forgalom és a két akció sikere alapján megállapítható, hogy a téli tüzelő többségét már a háztartásokban, a pincékben, kamrákban tárolják.

/folyt.köv./

P

- 1 -

bb. 1. / bőséges... 1. folyt./rj

bőséges kínálattal várja a fütési idényt a kereskedelem. a tü-
zép és az áfész-ek lakosságnak szánt készlete 65.500 vagon, tavaly
ugyanebben az időben 27 500 vagon volt. egyes szenek, főleg a
pécsi iszapolt szén kivételével a szénválaszték megfelelő - a meny-
nyiség talán nagyobb is a kelletténél - s a telepeken szinte hegyek-
ben áll az ndk brikett is. jelenleg kielégítenek minden tűzifa meg-
rendelést, de a készlet nem túlzottan nagy, országszerte 5000
vagonnyit tárolnak a telepeken. az erdőgazdaságok az év eleje óta
- kezdetben termelési problémák, majd a gyakori esőzések miatt a
behordás nehézségei, most pedig már szállítóeszköz, vagonhiány követ-
keztében - 5400 vagon tűzifával adósak a kereskedelemnek. fontos tehát,
hogy az erdőgazdaságok a fütési idény előtt fokozzák szállítási-
kat.

-.-

bb. 2. bemutatóra készül az állami déryné színház

i/nm/gg/rj hi

1975. szeptember 16.

az állami déryné színház 25. évadját gyermekelőadással kezdi.
ezzel is hangsúlyozni kívánja egyik fontos közművelői feladatát,
a jövő generációinak színházszeretetre nevelését. szeptember 16-án
délután fél 11 órakor játsszák első ízben a kulich gyula téri
színpadon jékely zoltán: mátyás király juhásza című mesejátékát,
amelyhez kocsár miklós szerzett zenét. a hangulatos népmesei ihle-
tésű história egyébként többek között sikerrel futott a buda-
pesti bartók színpadon, továbbá, pécsen és békéscsabán is. a dé-
ryné színház új bemutatóját csongrádi.mária, jászai-dijas rendezi.
a főbb szereplők: sally kornélia, jászai-dijas, valu jános, thu-
róczy zsuzsa, koldus nagy lászló és mások.

a jubileumi év alkalmából több megyében nívódíjat ajánlottak
fel a színház egy-egy művészeinek, akik alakításaikkal a leg-
nagyobb sikert aratták, s vonzóvá tették a megyékben tartott szin-
házi előadásokat. az elmúlt napokban például sally kornéliának
heves megye nyújtott át nívódíjat, várnagy katalin pedig komárom
megye nívódíját vette át. szinte valamennyi megye külön-külön is
köszönti a negyedszázados fennállását ünneplő déryné színházat egy-
egy ünnepi előadás keretében. /mti/

-.-

- 2 -

bb. 3. diákkönyvtár hangszalagon - a rádió ifjúsági főosztályának
őszi műsorából

i/nm/rj hi zs

1975. szeptember 16.

a következő időszakban a magyar rádió ifjúsági főosztálya
változatos műsorokkal örvendeztetni meg a fiatalokat. például
havonként két órában sugározzák majd a diákkönyvtár hangszalagon
sorozatot, amelyben a magyar és a világirodalom klasszikusait
szóltatják meg. a szerkesztők a rádióműsorek összeállítását igyekez-
nek az iskolai tanmenethez igazítani. ennek megfelelően október-
ben hangzik majd el sophokles antigoné című tragédiája, no-
vemberben pedig arany jános toldijának kétrészes rádiós változa-
ta. decemberben vörösmarty mihály: zalán futása című eposzából
sugároznak ugyancsak kétrészes adaptációt, januárban pedig mark
twain: tom sawyer kalandjai című regénye megjelenésének 100. év-
fordulóján a népszerű ifjúsági könyvből készült hangjátékot, illet-
ve mark twain másik művét, a huckleberry finn-t közvetítik. a
továbbiakban petőfi sándor: az apostol, solohov: emberi sors, hemingw-
waj : az öreg halász és a tenger, valamint illés béla: kárpáti rap-
szódia című művének rádiós premierjére kerül sor.

a képzőművészeti világhét és a muzeumi hét tiszteletére hangzik
el szeptember 28-án keress, kutass című játékos-műsor. a részve-
vő középiskolások a nemzeti galériában és a szentendrei ferenczy
muzeumban a leghíresebb és legérdekesebb műtárgyak történetével,
keletkezésével kapcsolatos ismereteikben mérik össze tudásukat. a
vetélkedőn neves művészek is megszólalnak, akik a stilusteremtő nagy
művészekről emlékeznek meg.

kurtág görgy ismert zeneszerzőnk az ifjúsági rádió felkérésé-
nek eleget téve, sorozatnyi két- és négykezes kisebb zongoraművet
írt azzal a céllal, hogy a fiatalokkal megismertesse a leg-
újabb muzsika különféle kifejezési formáit és eszközeit. a jelen-
tős bemutató szeptember 24-én lesz. az új művek kurtág mártá
és a zeneszerző tolmácsolásában csendülnek majd fel.

bemutatja az ifjúsági rádió csóri sándor: a halálra táncol-
tatott lány című ballada-játékát. a költő mai keretjébe foglalja
az ismert népi alkotást. az adás a 3. műsorban hangzik el szept-
ember 24-én. a harmadik ifjúsági rádiójáték-pályázat egyik si-
keres alkotása volt puskás károly: a kulcs című műve. hőse egy
fiatal férfi, aki munkába készül, azonban kiderül, hogy felesége
véletlenül bezárta, s nem tud kiszabadulni lakásából. /mti/

-.-

- 3 -

bb. 4. mintegy 200 millió forinttal zárult a vegyipari anyag- és energiamegtakarítási pályázat első szakasza

i/sb/mm/rj sl

1975. szeptember 16.

a vegyiparban a termelési kiadások mintegy 60 százalékát fordítják anyagra és energiára, amelynek gazdaságos felhasználása tetemes kiadástól mentesítheti népgazdaságunkat. ezért hirdette meg anyag- és energiatakarékossági pályázati felhívását múlt év végén a vegyipari dolgozók szakszervezete, a magyar kémikusok egyesülete és a nehézipari minisztérium. a pályázat első szakasza lezárult. kihirdette az eredményt a bíráló bizottság, s a nyerteseknek dr. juhász ádám nehézipari miniszterhelyettes nyújtotta át a díjakat. megállapította, hogy sikerrel zárult a pályázat első szakasza, amelyben a gyakorlatban már hasznosított, tehát bevezetett újítások, technológiai módosítások segítségével elért megtakarításokat értékelték. a benyújtott 33 értékelhető pályázat - bevezetett, megvalósított újítás szerint évi 200 millió forint értékű a megtakarítás, és további évi 15 millió forintértékű anyag- és energiamegtakarítási lehetőséget tártak fel. több mint 100 millió forinttal csökkentették a tőkés importot, amit hazai anyagokkal, vagy a szocialista országoktól beszerzett termékekkel helyettesítettek. kedvező az is, hogy a megtakarításoknak mintegy 30 százaléka eredt az energiafelhasználás csökkentéséből. a sikeres pályázat alapján a bíráló bizottság a korábban tervezett nyolc helyett tíz pályamű alkotó kollektívájának munkáját ismerte el pályadíjjal.

a 60 ezer forintos első díjat nyerte kaszai sándor „metanol” komplex brigádja a borsodi vegyikombinátban. az 50 ezer forintos második díjat kapta a dunai kőolajipari vállalatnál szitnyai istván „barátság” szocialista brigádja, a 40 ezer forintos harmadik díjat pedig a taurus gumiipari vállalatnál dr. tatai ilona alkotói csoportja. összesen 270 ezer forintot kapott a tíz díjnyertes alkotói közösség.

a borsodi vegyi kombinátban dolgozó elsődíjas pályamű szerzői valóságos disszertációban foglalták össze azt a sokoldalú műszaki elemző munkát, technológiai változtatást és fejlettebb munkaszervezést megvalósító új technológiát, amelynek eredményeként a pvc-hez szükséges acetilén gyártásában az egyharmadánál is kevesebbre csökkentették a tőkés importból beszerzett metanol oldószer felhasználását. ezzel évente hétmillió forintot takarítanak meg, de a technológiai és munkaszervezési fejlesztés, - ami a „metanol” komplex brigád kezdeményezésére az egész üzemben széleskörű társadalmi összefogásban bontakozott ki - azt is lehetővé tette, hogy az acetilén gyártó kapacitást évi 1560 tonna termékkel növeljék, s így újabb beruházás nélkül évi 30-40 millió forint gazdasági eredményhez jutassák a vállalatot, a népgazdaságot. /mti/

- 4 -

bb 7. speciális kollégiumokat indít a tit

i nn/mm um hi zs

1975. szeptember 16.

az egyetemi, főiskolai felvételre készülőknek októberben hét speciális kollégiumot indít a tit budapesti józsef attila szabadegyeteme. tizennyolc héten keresztül minden csütörtökön heti két órában este 6 órai kezdettel a magyar nyelvtanról, a mai magyar irodalomról tartanak előadásokat. ezeken a magyar nyelvtan legfontosabb fejezeteit és a felszabadulás utáni irodalmunk történetét rendszerezik. a magyar és az egyetemes történelem fő kérdései című sorozaton az érdeklődők szakemberek vezetésével a középiskolai történelmi anyagot tekintik át, egészítik ki 16 héten át minden szerdán három órában. a politikai gazdaságtani alapismerteteket fogja át - figyelembe véve a marx károly közgazdaságtudományi egyetem felvételi követelményeit - a fejezetek a politikai gazdaságtanból című kurzus. ezen heti két órában, keddi napokon vehetnek részt a hallgatók.

a középiskolában tanult matematika fejezeteit ismétlik át egy másik sorozatban a felvételre készülők, s természetesen nem hiányoznak majd a gyakorlati példamegoldások sem. ez a kurzus 25 héten át tart majd, heti egy alkalommal két órában. a középiskolai fizikaanyagot rendszerezi egy másik előkészítő, kitérve a példák kidolgozására és a feladatmegoldások gyakorlására is. a fejezetek a középiskolás kémiából sorozat szintén a középiskolai tananyaggal foglalkozik, az egyetemi felvételi szempontjai alapján. a hetedik tit-kurzus a biológia teljes anyagát foglalja össze: rövid növénytani és állattani áttekintés után az ember anatómiáját, fiziológiáját és az általános biológiát /sejttan, örökléstan, származástan/ tárgyalja.

beiratkozni szeptember 18-ig lehet minden munkanapon 15-től 19 óráig a tit budapesti szervezetében /viii. muzeum utca 7./ /mti/

--

bb 9. szobrot emelnek ho si minhnek zalaegerszegen

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

ho si minhnek, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom kiemelkedő alakjának, a vietnami nép nagy fiának szobrot állíttat zalaegerszeg város tanácsa. az emlékmű megalkotására marton lászló munkácsy-díjas szobrászművész kapott megbízatást. ho si minh életnagyságu szobrát 1976 május elsején, dél-vietnam felszabadulásának évfordulója alkalmából leplezik le az új városrész egyik terén. /mti/

--

- 5 -

bb 5. szabadulása napján garázdálkodott

i bc/gk um hi zs

1975. szeptember 16.

börtönből való szabadulása után alig néhány órával ismét összeütközésbe került a törvénnyel Bauer István 33 éves budapesti lakos. ittas állapotban - a járatok indulását kifogásolva - garázda módon viselkedett a Goldmark Károly utcai autóbuszállomáson. az indítófülkét megrongálta, a kezében lévő borosüveggel betörte annak ablakait, s több mint 2000 forint kárt okozott így, garázda viselkedésének a helyszínre érkezett gépkocsizó járőr vétett véget.

a fővárosi bíróság Bauer Istvánt visszaesőként elkövetett rongálásért és garázdaságért másfél évi szabadságvesztésre ítélte.
/mti/

-.-

bb 6. miniszteri állásfoglalás a könnyűipari szakmunkásképzés fejlesztéséről

i ol/gg um sl cz

1975. szeptember 16.

a könnyűipari miniszter állásfoglalást adott ki a szakmunkásképzés fejlesztésével, korszerűsítésével összefüggő vállalati feladatokról.

a tanácsokkal együttműködve lebonyolított széleskörű vizsgálat során megállapították, hogy a szakmunkástanulók létszáma a könnyűiparban 1957-74 között háromszorosára nőtt és a vállalatok erejükhöz mértén fejlesztették a tanműhelyi, illetve csoportos oktatás tárgyi feltételeit, szociális ellátását. nem kis mértékben ennek köszönhető, hogy a könnyűipari üzemi tanműhelyekben és munkahelyeken oktatott tanulók aránya lényegesen meghaladja az országos átlagot.

az elismerésé méltó eredmények mellett azonban a vizsgálat felszínre hozott több, általánosítható hiányosságot is. nem mindenütt állnak rendelkezésre az oktatáshoz szükséges gépek, felszerelések, alapanyagok, stb. többhelyütt lassan halad a tanműhelyek korszerűsítése, az elavult gépek lecserélése. gondot okoz az is, hogy a gyakorlati oktatók túlnyomó része még nem rendelkezik pedagógiai alapképzettséggel. vannak olyan vállalatok, ahol nem adnak külön díjazást azoknak a szakmunkásoknak, akik mellé oktatásra tanulókat osztanak be.

/folyt.köv./

- 6 -

bb 6./ miniszteri állásfoglalás ...folyt./um

az sem szerencsés, hogy néhány vállalatnál az egy oktatóra jutó tanulólétszám meghaladja az előírtat. sok olyan munkahely van még, ahol a tanulóknak nincs külön öltözőjük, mosdójuk, fürdőjük, az ilyen létesítményeket közösen használják a felnőttekkel, akik maguk is szűkösködni kénytelenek.

a miniszteri állásfoglalás megjelöli a főbb tennivalókat is. egyebek mellett megszabja, hogy a vállalatok a termelési és műszaki tervükre alapozott, időtartamában azokkal összehangolt tervet készítsenek a gyakorlati oktatás feltételeinek fejlesztésére, első ízben 1976-ra, illetve az 1976-1980-as évekre. egyebek mellett ennek tartalmaznia kell az oktatáshoz szükséges gépek, üzemi részletek biztosítását a tanműhelyek, valamint az oktatásba vont gépek állományának korszerűsítését.

az állásfoglalás a vállalatok feladatává tette a szakmunkásképzésben közvetlenül résztvevő szakoktató gárda alkalmasságának felülvizsgálatát, az összetétel javítását célzó négy esztendőre szóló terv elkészítését. fontos feladat, hogy minél több szakoktató szerezzék meg a pedagógiai alapképzettséget.

nagy súlyt fektet az állásfoglalás arra, hogy a szakmunkástanulókat mindenütt szocialista világnézetre és erkölcsiségre neveljék. ragaszkodik ahhoz, hogy körültekintően betartsák az egészségvédelmi és szociális rendelkezéseket, s a termeléssel egyenrangú, kiemelt feladatnak tekintsék a fiatalok egészségesebb munkafeltételeinek megteremtését, a balesetek megelőzését, a szükséges létesítmények fejlesztését. külön foglalkozik az állásfoglalás a munkásszállásokon lakó tanulók nevelésével.

a minisztérium a jövőben célvizsgálatok keretében ellenőrzi a feladatok végrehajtását, s az átfogó vállalati értékelések során figyelembe veszi majd a vállalatok szakképzési tevékenységét is. /mti/

-.-

bb 8. a petőfi irodalmi muzeum őszi programjából

i me/be um hi zs

1975. szeptember 16.

a XX. századi magyar irodalomról előadássorozat kezdődik a petőfi irodalmi muzeumban: akadémikusok, egyetemi tanárok, tudományos kutatók, irodalomtörténészek a XX. századi magyar irodalom főbb irányzatait és fejlődését, alkotóinak életművét ismertetik.

/folyt.köv./

- 7 -

bb 8./a petőfi irodalmi ...folyt./um

október közepétől 16 előadás hangzik el, egyebek közt társadalmi forradalom és a költészet forradalma - ady endre, a magyar valóság két arca - mórtyos zsigmond és krúdy gyula, a modern irodalom első hulláma - a nyugati írói címmel. az előadásokat a múzeum kiállításain szemléltetik s előadóművészek is közreműködnek. október-december folyamán három zenés műsor a xvi-xviii. század muzsikáját és verseit ismerteti meg a collegium musicum együttes és jancsó andrienn előadóművész közreműködésével.

új kiállítást legközelebb október közepén láthatunk a múzeumban: a 30 éves európa könyvkiadó gondozásában megjelent könyveket mutatják be. az év utolsó kiállítását pedig a moszkvai állami irodalmi múzeum gyűjteményéből rendezik csehov és a színház címmel. az üzemekbe, művelődési házakba irodalmi vándorkiállításokat küldenek. /mti/

--

bb 10. orvos-nővér szállók zalaegerszegen és nagykanizsán - új sztk-rendelőintézet zala megye székhelyén

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

fiatal kórházi orvosok és nővérek lakásgondjának megoldására 80-80 személyes szálló épül zalaegerszegen és nagykanizsán. mindkét egészségügyi létesítmény már tető alatt van, s az átadásra néhány hónap múlva kerül sor. ugyancsak tető alatt van a zalaegerszegi új sztk-rendelőintézet, amelyben 40 orvosi munkahely áll majd a gyógyítás szolgálatában. a rendelőt az 1. számú megyei kórház területén építették fel, ami egyrészt lehetővé teszi, hogy a kórházi orvosok is bekapcsolódjanak az intézet munkájába, másrészt elősegíti az egészségügyi szervek hatékonyabb munkáját, a betegek jobb ellátását. /mti/

--

bb 11. „szanfor”, védjegy a rábatext termékein

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

megkezdte a nagyüzemi termelést a hazai textilipar első zsugorító, illetve szanforizáló gépsora a győri rábatext textilipari vállalatnál. a zsugorító gép az utolsó pamutipari kikészítő műveletet, a mérettartósítást végzi, aminek eredményeként legfeljebb 1 százalékos a pamutáru méretváltozása. az új eljárás másik tulajdonsága, hogy fényt is ad a termékeknek.

/folyt.köv./

- 8 -

bb 11./ „szanfor”, ...folyt./um

a 7 millió forintos gép beállítása megkövetelte az egész technológiai sor átalakítását. üzemelését osztrák és svájci szakemberek ellenőrzik.

a gyár egyelőre azokat a termékeit szanforozza, amelyekre a kereskedelem szerződést köt. elsősorban a férfi és női ing-, illetve bluzanyagokat készítik ki az új eljárással, mivel ezeknél elengedhetetlen követelmény a mérettartás. az inganyagokat egy éves próbagyártás után 1975. második felében kezdték gyártani a terv szerint 100 ezer méter készül az év végéig.

a zsugorított termékeket a „szanfor”, védjeggyel látják el, minőségüket időről-időre ellenőrzik. jövőre 400 ezer méter kelmét szanforoznak. /mti/

--

bb 12. rétisások fészkelnek a hanságban

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

a hanság déli részén, a kis-rábca közelében rétisas-pár fészkel. két fiókájuk ugyan elpusztult, de a saspár nyugalmára féltő gonddal ügyel kiss jános 71 éves mezőőr, aki feleségével több mint 25 éve él egy magányos régi hansági házban. az idős házaspár vigyáz arra a két tuzokcsaládra is, amelyek ugyancsak ezen a környéken fészkelnek. mindkét madárfaj ritka és kiveszőfélben van Európában. különösen a rétisások jelentenek nagy természeti értéket, hiszen mindössze néhány pár fészkel belőlük a kárpát-medencében. /mti/

--

bb 13. tanácsi kölcsön gyári iparvágány-építéshez

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

iparvágányt épített a magyar alumíniumipari tröszt balassagyarmati fémipari vállalata. a kétezer méternyi vágány, a magasrakodó és a tizenkét- és fél tonna teherbírásu rakodó bakdaru előreláthatóan a jövő év tavaszára készül el.

az iparvágány átadása révén a balassagyarmati vállalat mentesül termékeinek vasutállomásra szállításától, s az ezzel együttjáró, évente csaknem másfélmillió forintos rakodási-szállítási költségektől. a gyorsan megtérülő beruházást hat millió forint rövidlejáratú kölcsönrel a nógrád megyei tanács is támogatja. /mti/

--

- 9 -

bb 14. gazdag dohánytermés heves megyében

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

javában törlik a dohányt heves megye hagyományos termőtájain. a tarnamenti ültetvényeken az idén gazdag termést takarítanak be: verpeléttől hevesig várhatóan mintegy négyezer mázsával több dohánylevelet szüretelnek az idén, mint az előző évben. heves megyében több mint 700 hektáros dohányültetvényről kell a füstöl-nivalót betakarítani. a gazdag termés alakulásához hozzájárult az, hogy a termelészövetkezetek számottevően növelték a termőterületet és ezzel az idén a nagyobb hozam is párosul.

örvendetes, hogy a hagyományos kézi művelés mellett előtérbe került a korszerű gépi művelés. a hevesi rákóczi tsz-ben az idén már teljesen gépesítették a termelést. a tarnamentén kombájnok törlik a fejlett leveleket.

fokozott ütemben dolgoznak a kápolnai dohánybeváltó telepen is, ahol az idén korszerű szárítóberendezéseket helyeztek üzembe.

a gazdag dohánytermés az idén gondokat is okoz. számos termelészövetkezet ugyanis nem rendelkezik a nagy termés szárításához elegendő tárolóhellyel. ezen is igyekeznek segíteni a kápolnai telep oly módon, hogy soronkívül veszi át szárításra a termelészövetkezetektől a zöld dohány egyrészét. /mti/

--

bb 15. heti egy szabadnap tanárjelölteknek

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

a szegedi juhász gyula tanárképző főiskolán a most megkezdődött tanévben heti egy alkalommal nincs kötelező elfoglaltsága a legtöbb harmad- és negyedéves hallgatónak. a tantervet úgy állították össze, hogy minden csütörtöki napjuk szabad. a tanárjelöltek ezt a napot teljes egészében egyéni tanulásra, érdeklődési körüknek megfelelő kutatásra fordíthatják, s nem utolsó sorban arra, hogy megkezdjék a felkészülést szakdolgozatuk megírására. /mti/

--

bb 16. magot érlel a mediterrán pálma

vid/um fm cz

1975. szeptember 16.

ritkaságszámba menő botanikai esemény színhelye a szombathelyi máv kertészet: magot érlel a mediterrán övezetből származó legyezőpálma. a 30 éves példány már többször örvendeztette meg a kertészeket virággal, magot azonban most hoz először. szőlőfűrthöz hasonlóan helyezkedik el rajta a 150 mogyorónagyságu mag. a tapasztalt kertészek majd elültetik azokat, s biznak benne, hogy egészséges utódok sarjadnak belőlük. /mti/

- 10 -

bb 17. cementkötésű forgácslap-üzemet létesítenek szombathelyen

vcd fm bh -cz

1975. szeptember 16.

új építőanyag, cementkötésű forgácslap gyártását határozták el nyugatmagyarországi fagazdasági kombinátban, ezért mintegy 330 millió forintos költséggel új üzemot hoznak létre a kombinát szombathelyi forgácslapgyárában. a már jóváhagyott fejlesztési terv megvalósítását a jövő év elején kezdik el, s előreláthatólag 1977. második felében már termel a gyár.

a beruházás része a könnyűszerkezetes építési programok. a cementkötésű forgácslap alkalmas lesz többek között épületek külső borítására, vizes helyiségek szerkezeti anyagként, padozatnak, tetőburkolónak, valamint iskolák, óvodák, áruházak, mezőgazdasági tárolók és lakások létesítésére is.

az új termék hő-, fagy-, korhadás- és gombaálló. ezt a forgáccsal kevert, cementhez adagolt kötő- és vegyi anyagok szavatolják. a tervek szerint az új üzemben évenként 2,2 millió négyzetméter cementkötésű forgácslapot állítanak elő. az első szerkezeti elemeket szombathelyen állítják fel; ilyen módon bővítik például a zanati-uti óvodát. /mti/

--

bb 18. a felszabadulási versenyben ismét új gépet alkalmaz sikerrel a híres orosz lányi komszomol-brigád

vid fm bh -cz

1975. szeptember 16.

a kongresszusi és felszabadulási versenyben már sokat hallgatott magáról az orosz lányi 22-es akna komszomol-brigádja. a várpalotai pajzzsal biztosított, távvezérléses szovjet kombájnnal művelt frontján többször ért el országosan kimagasló rekordot. ez év első felében pedig az egy tagra jutó átlagos havi teljesítménye a legmagasabb volt a hazai szénbányászatban.

a brigád nemcsak kiváló mennyiségi és minőségi munkájáról ismert, hanem arról is, hogy szívesen vállalkozik minden új típusú berendezés alkalmazására. a „komszomolisták”, dolgoztak elsőként a távvezérléses jövesztő-rakodó berendezéssel, amely 5-10 méterről is jól irányítható. így nem kell közvetlenül a lefejtésre kerülő szénfalnál tartózkodniok. a kitűnő gépet hosszabb használat után most alapos revízió alá veszik, és a következő fejtesen ismét ezzel dolgoznak. közben azonban újabb gépet alkalmaznak nagy sikerrel: a legújabb típusú, nagy teljesítményű lengyel két-tárcsás, maróhangeres jövesztő-rakodót. a dunántúlon első ízben dolgoznak olyan bányabeli berendezéssel, amely ezer volt feszültséggel működik. a brigád tagjai az új gép kezelési technológiáját olyan gyorsan és jól elsajátították, hogy a nehéz terepviszonyok, az állandóan felfakadó víz elleni védekezés közben is rendszeresen telteljesítik a tervüket. /mti/

- 11 -

7.45 bh

g30cg

bb 19. kevés a szolgáltató kisiparos - a kiosz budapesti
küldött közgyűlése

t ol/mm bzs -cz

1975. szeptember 16.

a fővárosban jelenleg 12.680 főfoglalkozású és 3.677 munkaviszonyban lévő, illetve nyugdíj mellett dolgozó kisiparos tevékenykedik. Létszámuk 1972. januárja óta 1.716-al csökkent - mondotta beszámolójában dr. juhász zoltánné titkár, a kiosz kedden megtartott budapesti vezetőségválasztó küldöttközgyűlésén. mint rámutatott, a legnagyobb gondot a főfoglalkozásuk számának csökkenése és az elöregedés okozza. az v. kerületben például a kisiparosoknak 63 százaléka nyugdíj korhatár felett van, s általában jellemző az utánpótlás hiánya, különösen a javítószolgáltató ágazatban. a kiosz a lehetőségekhez képest igyekszik elősegíteni a lakosság igényeinek kielégítését. a 310-109-es központi telefonügyeleten 2.000 kisiparos áll rendelkezésre, nagyon kevés azonban közülük az igen gyakran keresett víz- és gázszerező. a beszámolási időszakban 16 ezer megkeresés érkezett, ebből 5 ezer éjszaka, 2.500 vasár-, illetve ünnepnapokon. új formaként vezették be a xiv., xv., xvi. és xvii. kerületekben, elsősorban az új lakótelepeken a kisipari munka-felvevőhelyeket, ahol 10-15 különböző szakmában vállalnak megrendeléseket.

a lelkiismeretesen dolgozó kisiparosok társadalmi megbecsüléséről tanuskodik, hogy 3.5 év alatt 26-an kaptak miniszteri, 111-en tanácsi és 420-an kiosz-kitüntetést. azokat viszont, akik visszaéltek megbízóik jóhiszeműségével, a kiosz társadalmi bíróságainak és szakmai bizottságainak kezdeményezésére figyelmeztetésben, súlyosabb esetekben büntetésben részesítették, s törvénytörés miatt 339 iparjogositványt vontak meg.

a megtévedtek azonban nem homályosíthatják el becsülé-
tesen dolgozó és adózó kisiparosok érdemeit, akik kivették ré-
szüket a különféle társadalmi megmozdulásokból, és egyebek mel-
lett 16 iskolát, óvodát hoztak rendbe, a betakarítási gondok ide-
jén burgonya- és kukoricaszedési akciót szerveztek, s kongresszu-
si munkaversenyük idején összesen 1.800 ezer forint értékű társa-
dalmi munkát végeztek.

a beszámolót követő vitában a kisiparosok küldöttei
közül több felszólaló sürgette az iparengedély nélkül működő és
nem adózó kontárok elleni hathatós intézkedéseket. ellenőrzésük-
re ma még nincs megfelelő apparátus, s a felemelt összegű sza-
bálysértési büntetés sem tartja őket vissza.

/folyt. köv./

9.27/bzs

- 12 -

935 g

bb 19. /kevés a szolgáltató ... 1. folyt./bzs

ma már megszámlálhatatlan a jól berendezett kontárműhely, se-
szeri, se száma az építő, szerelő brigádoknak, vállalkozóknak.
ezek károsítják az államot, sokszor megsértik a társadalmi tu-
lajdont, kimerítve a munkakerülés büntetést, zavartalanul működ-
nek. konfliktusaik a megrendelővel legfeljebb akkor kerülnek fel-
szinre, amikor a vállalt kötelezettséget nem teljesítik, rossz
minőségű munkát végeznek, vagy „meglépnek”, az előleggel.

a továbbiakban még számos, a kisiparosokat foglalkozta-
tó szakmai és belső szervezeti kérdést vitattak meg, majd sor ke-
rült az új budapesti választmány és vezetőség megválasztására.
/folyt. köv./

bb 20. rendőrségi hírek

zsu bzs -cz

1975. szeptember 16.

hajduhadház határában szanyi tiber, 51 éves építésvezető,
ibrányi lakos, személygépkocsijával elütötte a vele azonos irány-
ban kerékpározó ramóca julianna, 53 éves segédmunkás, hajduhad-
házi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meg-
halt. a körülmények tisztázására vizsgálat indult.

kisbér belterületén, morvai jános 58 éves fuvaros, lovai
megbokrosodtak, a kocsit elragadták, amelyről morvai jános le-
esett és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után
meghalt.

tivadar és gulács között egy utkanyarban kiss ferenc
zoltán 20 éves gépkocsivezető, ujfehértói lakos tehéngépkocsi-
val gyorsajtás, figyelmetlen vezetés közben az uttesten megcsu-
szott, az árokba borult, és olyan súlyosan megsérült, hogy
kórházba szállítás után meghalt.

cegléden, a pest megyei zöldség- és gyümölcs feldolgozó
vállalat udvarán szalomnás zsuzsanna 23 éves targoncavezető, helyi
lakos, egy villás targoncával elgázolta darányi ferencné 26 éves
segédmunkás, ceglédi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy
kórházba szállítás után meghalt. a felelősség megállapítására vizs-
gálat indult. /mti/

9.33/bzs

-.-
- 13 -

1030 g

bb 21 . megnyitották a nyírségi egészségnevelési napokat

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

kedden a hajtóművek- és festőberendezések gyára nyíregyházi gyáregységében rendezett ankéttal megnyitották a nyírségi egészségnevelési napok idei programját. az évek óta ismétlődő rendezvények legfőbb célja: a megye egyes tájain koncentrált eseményekkel, országosan ismert szakemberek közreműködésével felkelteni az érdeklődést az egészségvédelem iránt. a keddi ankét témája az üzemegészségügy volt. ezen belül foglalkoztak a hő-, zaj- és porártalmakkal, az üzemvezetés és az egészségügy együttműködésével, az üzemi orvos és ápolónő feladataival, a balesetvédelemmel stb. az ankét színhelyén balesetvédelmi kiállítás is nyílt./mti/

--

bb 22. új óvoda és iskola

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

kedden debrecenben új óvodát vettek birtokukba a gyerekek. a 15 millió forintos beruházással, a város legújabb lakónegyedében elkészült, korszerűen felszerelt és berendezett létesítményben 200 óvodást helyezhetnek el.

hajdudorogon ugyanezen a napon adták át rendeltetésének a nyolc tantermes új iskolát./mti/

--

bb 24. a fővárosi vízművek

bh -cz

1975. szeptember 16.

értesíti a lakosságot, hogy csőhálózat összekötési munkálatok miatt szeptember 17-én, szerdán reggel 8 órától előreláthatólag 20 óráig a xi. kerület, kamaraerdő környékén és budaörsön nyomáscsökkenéssel, illetve vízhiánnyal kell számolni./mti/

--

- 14 -

11.06 bh

11²⁰ g

bb 23. kedvezően fejlődik zala megye mezőgazdasága, élelmiszeripara és fagazdasága

vid ká bh -cz

1975 szeptember 16.

a zala megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén - szakmai jelentés alapján - megállapította, hogy kedvezően fejlődik a megye mezőgazdasága, élelmiszeripara és fagazdasága. a negyedik ötéves terv legfontosabb célkitűzései megvalósultak. a termelőszövetkezeti üzemi koncentráció befejeződött: jelenleg 48 termelőszövetkezet gazdálkodik zalában. tovább korszerűsödött a mezőgazdasági termelés szerkezete, meggyorsult a szakosodási folyamat, a termelőszövetkezetekben emelkedett az anyagi-műszaki színvonal. mindezek eredményeként emelkedett a mezőgazdasági termelés, feldolgozás és értékesítés.

sikeresen valósították meg a megyében az élelmiszeripar fejlesztését. befejeződött többek között a tejipar rekonstrukciója, üzembe helyezték a zalaegerszegi tejporgyárat, új sütő- és édesipari üzem indult, többszörösére növekedett a husipar vágó és feldolgozó kapacitása. az év végére elkészül az évi 850 vagon teljesítményű zalaegerszegi baromfifeldolgozó is./mti/

--

bb 25. országos vizgazdálkodási és talajjavítási konferencia csesztregen

id ká bh -cz

1975. szeptember 16.

dr. belák sándornak, a keszthelyi agrártudományi egyetem rektorának kezdeményezésére és irányításával kezdődött meg 1954-ben zala megye hetési téjegységében az a vízrendezési és talajjavítási kísérlet, amely 1963-ban állami elismerést kapott. ezt követően indult meg a vidék gazdasági arculatát átalakító általános vízrendezés és komplex talajjavítás. tizenkét év munkájának értékelésére, a vas és zala megyei természetátalakító melioráció gazdasági eredményeinek bemutatására kedden országos értekezletet hívott össze a vizgazdálkodási társulatok országos választmánya, valamint az országos vízügyi hivatal vízrendezési társulati főosztálya a zala megyei csesztregen.

/folyt. köv./

- 15 -

12¹⁰ g

bb 25. /országos vizgazdálkodási... folyt./ bh

az ország 19 megyéjében működő vizgazdálkodási társulatok vezetőit, a vízügyi igazgatóságok, az országos vízügyi hivatal, a mém és más szervek képviselőit zsirai istván, a vizgazdálkodási társulatok országos választmányának elnökhelyettese, a nyugat-zalai vizgazdálkodás és talajvédelmi társulat elnöke, valamint tóth vilmos, a csesztregi termelészövetkezet elnöke tájékoztatta a folyamatban lévő munkákról, majd a tanácskozás résztvevői a helyszínen tekintették meg a talajjavítás korszerű technikai eszközeit.

a gyakorlati bemutató után dr. belák sándor, a keszthelyi agrártudományi egyetem rektora ismertette az eddig végzett melioráció gazdasági eredményeit. elmondta, hogy a számítások szerint a beruházás 10-13 év alatt megtérül a magasabb hozamok révén. a korábbi buzatermésátlagok megkétszereződtek, a növénytermesztés hozamai gabonaegységre átszámítva átlag 184 százalékkal emelkedtek. az elmúlt esztendőben zala és vas megye 7, ugynevezett bemutató termelészövetkezeti gazdaságában több mint 2 000 kilométer hosszú talajcsövet fektettek le, s ezzel mintegy 8 000 hektárnyi területet mentesítettek a pangó és talajvizektől, s alakítottak ki jó termőterületeket./mti/

-. -

bb 26. kádár jános fogadta a csehszlovák katonai küldöttséget

t pr/mm zs bzs -cz

1975. szeptember 16.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára kedden délelőtt a kb székházában fogadta a csehszlovák katonai küldöttséget, amely martin dzur hadseregtábornok, csehszlovák nemzetvédelmi miniszter vezetésével hivatalos, baráti látogatáson tartózkodik hazánkban.

az elvtársi, baráti beszélgetésen részt vett lázár györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke, czinege lajos vezérezredes, az mszmp központi bizottságának tagja, honvédelmi miniszter és szücs ferenc vezérőrnagy, a néphadsereg vezérkari főnökének helyettese. jelen volt dr.václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

-. -

11.43/bzs

- 16 -

12¹⁵ g

bb 27. martin dzur kitüntetése

t pr/mm zs bzs -cz

1975. szeptember 16.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa a magyar és a csehszlovák nép közötti barátság, a magyar néphadsereg és a csehszlovák néphadsereg közötti kapcsolatok erősítése terén szerzett érdemeik elismerésül kitüntetéseket adományozott a hivatalos, baráti látogatáson hazánkban tartózkodó csehszlovák katonai küldöttség tagjainak.

a kitüntetéseket kedden az országház munkácsy termében losonczi pál, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. ott volt czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter és a magyar néphadsereg tábornoki karának számos tagja, továbbá dr.václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete.

vörös zászló érdemrendet kapott martin dzur hadseregtábornok, nemzetvédelmi miniszter; vörös csillag érdemrendet dr.vaclav horacek altábornagy, vojtech srovnal mérnök-altábornagy és jindrich kopřiva repülő-vezérőrnagy; kiváló szolgálatért érdemrendet dr.stanislav weinlich mérnök-vezérőrnagy, anton laciga mérnök-ezredes és pavel pasek mérnök-őrnagy.

a kitüntetettek nevében martin dzur mondott köszönetet.

/mti/

-. -

bb 28. halálos közlekedési balesetek

gk bzs -cz

1975. szeptember 16.

pétervására község határában juhász lászló 18 éves vilanszerelő, szajlai lakos motorkerékpárjával gyorsajtás közben az árokba borult. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője és utasa, tulák lászló 20 éves gépjárművezető, szajlai lakos a helyszínen meghalt.

kecskemét határában nyistjár andrás 25 éves gépjárművezető, békéscsabai lakos tehergépkocsival figyelmetlen vezetés közben utszáli fának ütközött. a baleset következtében a tehergépkocsi utasa, dr.prokovitsch ottó 64 éves nyugdíjas, békéscsabai lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a gépkocsi kísérőjét, szaszi györgy 25 éves békéscsabai lakost súlyos állapotban szállították kórházba. a tehergépkocsi vezetője ellen eljárás indult. /mti/

-. -

11.45/bzs

- 17 -

12²⁰ g

bb 29. a magyar elektrotechnikai egyesület jubileumi
ünnepsége nyiregyházán

vid/ká bzs -cz

1975. szeptember 16.

a magyar elektrotechnikai egyesület megalakulásának 75. évfordulója alkalmából - a szabolics-szatmár megyei műszaki hónap keretében - jubileumi ünnepséget rendeztek kedden nyiregyházán, a technika házában. az ünnepségen római jános főtitkár-helyettes emlékezett meg az egyesület 75 éves tevékenységéről, fejlődéséről. schiller jános, a magyar villamosművek tröszt vezető igazgatója a villamosenergiaipar fejlődéséről, molnár jános, a tiszántúli áramszolgáltató vállalat igazgatója az áramszolgáltató vállalatok feladatairól tartott előadást. az ünnepi tanácskozáson lengyel szakemberek is részt vettek. /mti/

--
↓ es szerelő

bb 30. kiállítás debrecenben a 120 éve kertészkedő ábel
család munkásságáról

vid/ká bzs -cz

1975. szeptember 16.

kiállítást nyitottak kedden debrecenben, amely bemutatja a 120 éve kertészkedő ábel család munkásságát. ábel mihály 1855-ben alapította kertészetét, s most már a negyedik generáció folytatja ezt a tevékenységet. az ábel család kertész fiai évtizedeken át részt vállaltak a debreceni közparkok esztétikus kialakításában, disznóvényeket adtak az iskoláknak, közintézményeknek, szaktanácsokkal látták el a hozzájuk fordulókat. egymást követve különösen figyelemre méltó eredményeket értek el az egzotikus növények meghonosításában. az ábel család 120 éves kertészeti hírnevét számos oklevél, kitüntetés öregbíti. /mti/

--

bb 32. új könyvesboltot adtak át megyesegyházán

vid/ká bzs -cz

1975. szeptember 16.

megyesegyházán kedden másfél millió forintos költséggel kialakított könyvesboltot adtak át rendeltetésének. a bolt mintegy hatszázezer forint értékű árukészlettel nyitott. /mti/

--

11.53/bzs

- 18 -

12²⁰g

bb 31. ittas gázolásért két évi szabadságvesztés

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

frissen szerzett jogositványát sajátos módon ünnepelte meg szücs tibor tamás, 25 éves győri lakos. barátjával együtt 1975. május 14-én sorba járta a győri szórakozóhelyeket és különböző szeszitalokat fogyasztott. az ittas vezetés halálos gázolással fejeződött be. az italos vezető a város egyik gyengén világított utvonalaán elütött egy kerékpárját toló férfit, aki a helyszínen meghalt. a győri járásbíróóság az ittas gázolót 2 évi szabadságvesztésre ítélte, és 4 évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. a vádlott és védője enyhítésért, az ügyész súlyosbításért fellebbezett. /mti/

--

bb 33. szüreti műszakon a balatonboglári állami gazdaság
szellemi dolgozói

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

a somogy megyei balatonboglári állami gazdaság ezer hektáros szőlőskertjében gyakran zavarta a szüretet az esős időjárás. a sok csapadék miatt a szőlőszemek rothadásnak indultak. a nagy-szüret meggyorsítása érdekében a gazdaság minden rendelkezésre álló erőt mozgósított. dolgozik már a szőlőkombájn is, amely eddig az erősen felázott talajon nem tudott üzemelni, és naponta félezer másza szőlőt takarít be. keddtől négy napon át a gazdaság szellemi, irodai dolgozói - szám szerint 95-en - részt vesznek a szüreti műszakon. eddig a várható ezer vagon szőlőből több mint háromszáz vagonnal került a feldolgozóba. /mti/

--

bb 37. a munka ábrázolása a kisgrafikákon

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

a munka ábrázolása a kisgrafikákon címmel kiállítás nyílt kedden szombathelyen a máv járműjavítóban a képzőművészeti világhét alkalmából. a mintegy félszáz ex libris a legkülönbözőbb munkafajtákat örökíti meg. /mti/

--

- 19 -

12.40 bh

13²⁰g

bb 34. időjárásjelentés

bh -cz

1975. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délben:

meleg marad az idő

a földközi-tenger nyugati medencéje felett egy nagy kiterjedésű ciklon helyezkedik el, amely folyamatosan meleg levegőt szállít közép-európa fölé. hatására ezeken a területeken a nappali felmelegedés az elmúlt napon sokfelé 2-4 fokkal magasabb volt, mint az elmúlt évek átlaga. ugyanakkor nyugat-európában a hűvös és nedves légtömegek változékony, erősen felhős, sokfelé esős időjárást okoznak. a hűvös és nedves, valamint a száraz és meleg léghullámok határvonala a hajnali órákban körülbelül milánó, münchen és prága volt. ezeken a vidékeken erősen változékony az idő, többfelé keletkezett zápor, zivatar, a hajnali és a kora reggeli órákban pedig helyenként sűrű köd is képződött. ugyancsak változékony és többfelé esős az idő európa északi felén. száraz időjárás elsősorban délkelet-európában található. a kárpát-medencében a következő 36 órában az időjárás alakulását továbbra is a délnyugat felől érkező légtömegek határozzák meg.

hazánkban hétfőn országszerte napos, száraz idő volt. a napos órák száma sokfelé elérte a 10, 12 órát is. a hőmérséklet csúcserőteke néhány észak-keleti határvidék kivételével 23, 28 fok között alakult. a hajnali órákra észak-keleten 11-14, máshol viszont csak 14-18 fokra csökkent a hőmérséklet. kedd délelőtt az észak-nyugati megyékben időnként megnövekedett a felhőzet, de az ország többi részén továbbra is csak kissé volt felhős az ég. helyenként megélénkült a délnyugati szél. a hőmérséklet 11 órakor 23,26 fok között váltakozott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 19,3 fok volt, 2,4 fokkal magasabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, változatlan.

várható időjárás szerda estig:

az ország nyugati felén időnként megnövekszik a felhőzet, elszórtan záporral, zivatarral. a tiszántulon jobbra kevés felhő, száraz idő. megélénkülő, időnként megerősödő déli, délnyugati szél. az évszakhoz képest meleg idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 13-18, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 23-28 fok között.

a duna vizállása budapestnél 284 cm. /mti/

- 20 -

12.50 bh

13²⁰ g

bb 36. társadalmi segítséggel épített óvodát avattak tatabányán

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

kedden új óvodát avattak tatabányán a bányász-kertvárosban. a száz személyes óvoda a magyar gyapjufonó- és szövőipari vállalat tatabányai gyára fiatal dolgozóinak kezdeményezésére, nagyszabású társadalmi összefogással készült el. számos üzem dolgozója több szabad szombaton is dolgozott, s az ezért járó munkabérüket felajánlották az óvoda építéséhez. több üzem, gyár a fejlesztési alapból is átutalt jelentős összeget a városi tanácsnak erre a célra. a társadalmi munkát kezdeményező gyapjufonógyáron kívül többek között a hőerőmű, a szénbányák központi műhelye, a vízmű és a cementgyár kollektívája, szocialista brigádjai segítettek az építkezést.

a korszerű új óvoda építésének teljes költsége 7 millió forint volt, s ennek felét a város üzemei, dolgozói fedezték. /mti/

-. -

bb 38. újabb motel épül a büki gyógyfürdőben

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

száz személyes motel építését kezdték meg a büki gyógyfürdőben. ez lesz a népszerű fürdőtelep második ilyen jellegű vendéglátó létesítménye. első vendégeit jövőre fogadja. építésére mintegy 20 millió forintot költenek.

a télen-nyáron üzemelő, nyitott és fedett részleggel rendelkező fürdőben ezenkívül szot gyógyszálló is épül. háromszáz gyógyulnivaló ember kap majd benne helyet. lassan kialakul a mindössze 12 esztendő, de máris ismert és évente mintegy 600 000 vendéget fogadó telep központja.

javitják az ellátást és bővítik a gyógyászati szolgáltatást. /mti/

-. -

- 21 -

13³⁵ g

bb 35. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 16-án
13-óráig

se bh -cz

1975. szeptember 16.

1. tüzelőellátás
2. bemutató a déryné színházban
3. diákkönyvtár hangszalagon
4. pályázat
5. garázdaság
6. miniszteri állásfoglalás
7. speciális kollégiumok
8. az irodalmi múzeum programja
9. ho si minh szobor
10. nővér szállók
11. a rábatext védjegye
12. réttisasok a hanságban
13. tanácsi kölcsön iparvágány építéshez
14. dohány
15. szabadnap tanárjelölteknek
16. legyezópálma
17. forgácslap üzem szombathelyen
18. felszabadulási verseny oroszlánnyban
19. a kiosz közgyűlése
20. rendőrségi hírek
21. egészségnevelési napok a nyírségben
22. új óvoda debrecenben
23. zala megyei tanács ülése
24. a vízművek közleménye
25. talajjavítási konferencia
26. kádár fogadta dzurt
27. dzur kitüntetése
28. balesetek
29. az elektrotechnikai egyesület jubileuma
30. kertészeti kiállítás debrecenben
31. ittas gázolás
32. új könyvesbolt medgyesegyházán
33. szüreti műszak
34. időjárásjelentés
35. hírjegyzék

--

- 22 -

13^{he}g

bb 39. fagazdasági tanácskozás nagykanizsán

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

az állami fagazdaságok országos központja szervezésében kétnapos országos tanácskozás kezdődött kedden nagykanizsán, a zalai erdő- és fafeldolgozó gazdaságnál. a tanácskozáson az állami fagazdaságok országos központjához tartozó 30 erdőgazdaság és faipari vállalat munkaügyi, munkavédelmi és szociálpolitikai munkatársa vesz részt. a gazdaságok 60 000 dolgozójának munkahelyi, szociális helyzetét, ellátását, az erdei munkások munkavédelmét, s az ezzel kapcsolatos feladatokat tárgyalják meg.

az állami erdőgazdaságokban és faipari vállalatoknál dolgozók munkakörülménye és szociális helyzete az utóbbi években lényegesen javult, a fakitermelés, rakodás, szállítás gépesítése mellett jórészt megoldották az erdei munkások szállítását, többszáz, ugynevezett melegedő faházat állítottak fel az erdei munkahelyeken. a következő időszak egyik legfontosabb feladatáknak jelölték meg a szociális ellátás további javítását./mti/

--

bb 40. olajipari szakmunkásképző kollégiumot avattak szőnyben

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

olajipari szakmunkásképző kollégiumot adtak át kedden rendeltetésének a komáromi kőolajipari vállalat szőnyi telepén. itt kaptak otthont azok a vidéki tanulók, akik tanulmányaik befejezése után a komáromi, a százhalombattai és a tiszai kőolajfeldolgozó vállalat szakmunkásai lesznek. a 180 személyes, kétszintes kollégiumon kívül a fiatalok gyakorlati képzésére alkalmas korszerű tanműhelyeket és tanlaboratóriumokat is építettek. az egész hazai kőolajfeldolgozóipar munkaerő-utánpótlását szolgáló létesítmények építésére mintegy 30 millió forintot költöttek.

az új kollégium felépítésével lényegesen egyszerűbb és gazdaságosabb az olajipari szakmunkások képzése. mostanáig ugyanis az ország távoli részéből érkezett tanulók tatán laktak, s onnan szállították őket gyakorlati oktatásra a szőnyi gyár-egységbe./mti/

--
- 23 -

13.25 bh

13^{kr}g

bb 41. felhasználható 15 órától!

a népesedéspolitikai határozat végrehajtása a szolnok megyei tanács vb ülésének napirendjén

Vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

a népesedéspolitikai határozat egészségügyi és művelődésügyi célkitűzéseinek időarányos végrehajtását vizsgálta meg keddi ülésén a szolnok megyei tanács végrehajtó bizottsága. a testület megállapítása szerint a határozat életbelépése óta az országos átlagnál nagyobb mértékben nőtt az élveszületések aránya. 1974-ben 8108, 1975 első felében pedig 4321 ujszülött jött a világra, körülbelül husz százalékkal több, mint a korábbi években. a népesedéspolitikai intézkedések következtében egy év alatt több mint 100 millió forinttal növekedett a társadalombiztosítás megyei kiadása. a tanácsok és az üzemek, intézmények tetemes összeget fordítottak a bölcsődei hálózat fejlesztésére. az ötödik ötéves tervben további 450 gyermeket befogadó bölcsőde, valamint egészségügyi gyermekotthon építését tervezik.

a végrehajtó bizottság határozatban mondta ki, hogy emelni kell a család- és nővédelmi tanácsadás színvonalát, bővíteni kell a gyermekintézmények hálózatát. a jövő tanévtől kezdődően valamennyi iskolatípusban általánossá kell tenni a családi életre nevelést./mti/

-. -

bb 42. magyar küldöttség utazott a genti nemzetközi vásárra

sl zsu bh -cz

1975. szeptember 16.

török istván külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével kedden delegáció utazott belgiumba, ahol részt vesz a genti nemzetközi vásár magyar napjának eseményein. ebből az alkalomból megbeszélésekre kerül sor a belga kormányzervekkel és a gazdasági élet vezetőivel, a magyar-belga gazdasági kapcsolatok és együttműködés fejlesztéséről./mti/

-. -

- 24 -

13.25 bh

13⁴⁵ g

bb.43. kukoricafajták nyugat-dunántul részére

vid-/ká/fé -cz

1975.szeptember 16.

kukoricatermesztési bemutatót rendeztek kedden az országos mezőgazdasági fajtakísérleti intézet szombathelyi fajtakísérleti állomásán. a bemutatón, amelyen az intézet vezetői, kutatói, a mezőgazdasági nagyüzemek szakemberei, a tsz szövetségek képviselői vettek részt, értékelték a hazai és a külföldi korai érésű hibrid kukoricák termesztési kísérleteinek eredményeit.

a kísérleti állomáson több mint kilencven hazai és külföldi kukoricafajtával folytatnak kísérletet. közülük számos olyan korai érésű fajtát mutattak be, amelyek nagyobb hozamot adnak a jelenleg köztermesztésben lévő fajtáknál.

a szakemberek a bemutatóval azt az egyes helyeken még mindig meglevő tévhitet igyekeztek eloszlatni, hogy nyugat-dunántul éghajlati és talajviszonyai nem túlzottan alkalmasak e fontos takarmánynövény termesztésére. a nagyüzemek vezetői láthatták azokat a magyar, szovjet, francia, román, jugoszláv, s amerikai korai érő kukoricafajtákat, amelyek a hűvösebb, kevesebb napsütést élvező, csapadékosabb nyugat-dunántulon is biztonságosan, gazdaságosan termeszthetők./mti/

-. -

bb.44. ötszáz tonna fémhulladékot gyűjtöttek a gagarin hőerőmű fiataljai

vid-ká/fé -cz

1975.szeptember 16.

a gagarin hőerőműnél kedden eredményesen fejeződött be a vállalat kiszervezete által kezdeményezett fémhulladék gyűjtési akció. a kizsésekkel együtt mintegy 600 vállalati dolgozó több mint 500 tonna fémhulladékot gyűjtött./mti/

-. -

bb.45. végső bucsu lajti tibortól

t me/s/zs/fé -cz

1975.szeptember 16.

kedden a mező imre uti temető ravatalozójában gyászertartáson vettek végső bucsút családtagjai, barátai, egykori harcos-társai lajti tiber nyugalmazott nagykövettől, a munkásmozgalom régi harcosától. a ravatalnál a partizán szövetség tagjai, egykori harcostársak álltak diszórseget.
/folyt.köv./

-25-

14³⁰ g

bb.45./ végső ...folyt/fé

a külügyminisztérium nevében dr. bényi józsef csoportfőnök bucsuszavaiban arról szólt, hogy lajti tibor személyében olyan ember, olyan forradalmár távozott az élők sorából, aki a két világháború között végigjárta korunk nagy társadalmi csatáit, résztvevője, segítője volt azoknak. egész életében nép javáért és a nemzetközi haladásért dolgozott.

a magyar partizán szövetség, a család és a barátok nevében vincze józsef nyugalmazott nagykövet bucsuzott lajti tibortól, aki az illegális körülményei között, a franciaországi és belgiumi magyar kommunisták harcában edződött forradalmárrá, kommunistává.

a kegyeletes gyászszertartás gyászinduló hangjaival ért véget.
/mti/

.-.

bb 46. a balaton üdülőterületére vonatkozó határozat végrehajtása a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottsága ülésén

vid ká bh -cz

1975.szeptember 16.

határozottan érvényt szereznek a törvényes rendelkezésnek a balatonparti telekgazdálkodás, üdülőterületi rendezés és a szabályszerű építkezések terén- állapították meg kedden a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottságának ülésén. a testület egyebek között megvitatta, hogyan hajtják végre a balaton üdülőterületére vonatkozó 1972-ben hozott 2011-es minisztertanácsi határozatot. az ülésen előterjesztett jelentésből kitűnt, hogy a bontási rendelkezéseket követően ezideig összesen 500 engedély nélküli épületet bontottak le, 2,5 millió forint bírság kiszabása mellett.

az intézkedések következtében jelentősen csökkent a balaton partján az engedély nélküli építkezések száma. hozzáfűzték azonban, hogy ez a jelenség még nem szűnt meg: jelenleg több mint 300 objektum épül engedély nélkül, elsősorban a községekben.

hangoztatták az ülésen, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani a települések koordinált terület-felhasználására. ennek érdekében 1975. október 1-től bizottságot hoznak létre, amely minden jelentős területfelhasználással járó kérdésben véleményt nyilvánít. ezenkívül a veszprém megyei tanács közlekedési és vízügyi osztályán építésrendészeti felügyelőt alkalmaznak.

a települések rendezetlensége, az infrastrukturális el-látatlanság miatt a veszprém megyei tanács végrehajtó bizottsága 1972-ben 17 parti településen átmeneti építési tilalmat rendelt el. a tilalmat helyenként időközben feloldották, a regionális terv koncepciójának és a helyi rendezési terveknek a megvalósulása lehetővé teszi, hogy a jövő évben további településeken függesszék fel az építési tilalmat. lehetővé teszi ezt az is, hogy mind nagyobb parti szakaszon valósul meg a regionális vízmű rendszer, és átfogó terv intézkedik a regionális szennyvíz kezeléséről is./mti/

.-.

- 26 -

14^{ho} g

bb 47. évente 400 vagon kacsa a palotási tenyésztési és hizlalási rendszer gazdaságaitól

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

a kacsatenyésztésről híres palotási állami gazdaság irányításával nagyüzemi kacsatenyésztési és hizlalási rendszer kezdte meg működését az alföldön. a tizenhat alföldi nagyüzem tagja a rendszernek, s e gazdaságok évente négyszáz vagon kacsahúst állítanak elő. a palotási állami gazdaság korszerű, nagyüzemi tenyésztelén kitűnő tulajdonságokkal rendelkező angol hibrid fajtát honosítottak meg és törzstenyésztést alakítottak ki. ez a fajta egyszerű tartási körülmények mellett a halastavakon, vintározókon 48 napos korra eléri a 2.50-2.60 kilogramm értékesítési súlyt. ebben az évben egymillió-hétszázötvenezer kacsát keltettek, amelyből egy és negyed milliót napos, négyszázszázötven pedig 18-19 napos, 65 dekás átlagsúlyban helyeztek ki a partnergazdaságokba. százezer kacsát maga a gesztorgazdaság nevel fel: 56 vagon szárnyashúst állít elő.

a rendszer a kacsatenyésztés^{és} hizlalás új lehetőségeit teremti meg azzal, hogy kiszélesíti a palotásiak termelési módszereit, tartási technológiáját. jövőre már kétmillió kacsát felnevelésével számolnak./mti/

.-.

bb 48. szeptember 25-én kezdődnek a budapesti művészeti hetek

t nm gg zs bh -cz

1975. szeptember 16.

szeptember 25-én kezdődnek a budapesti művészeti hetek. az immár hagyományos kulturális eseménysorozat programját kedden sajtótájékoztatón ismertették a fővárosi tanács illetékesei. zenei, színházi, balett, film, stb. eseményei október 22-ig tartanak. az idén lényegesen kevesebb előadást, kiállítást vettek fel a programba, mint a korábbi években; elsősorban minőségi válogatásra törekednek. a művészeti hetek elsősorban felszabadulásunk 30. évfordulóját köszöntik. a budapesti zenei hetek és egyben a művészeti hetek nyitó diszhangversenye szeptember 25-én bartók béla emlékére is idézi, halála 30. évfordulójának előestéjén. az esten ferencsik jános vezényli a magyar állami hangversenyzenekart, amelynek műsorán a divertimentó és a kékszakállu herceg vára szerepel. jelentős eseménynek ígérkezik krysztof penderecki szerzői estje is, amelyet a szerző dirigál. koncerten emlékeznek meg weiner leó születésének 90. évfordulójáról, és szerzői esten mutatják be kurtág györgy alkotásait. október 2-ánosztakovics emlékesetet tartanak.

/folyt. köv./

- 27 - az őszi kulturális seregszemle

14^{ho} g

bb 48. /szeptember 25-én... folyt./ bh

a fővárosi operettszínházban neves külföldi balettegyüttesek vendégszerepelnek. fellép a leningrádi kirov akadémiai opera és balettszínház stúdió-együttese, az angol ballet rambert, valamint a pécsi balett, amely az elmúlt 15 év repertoárjából nyújt át három összeállítást. a magyar állami operaház csajkovszkij csipkerózsi-ka című balettjét ujtja fel pjoir andrejevics guszjev betanításában. a népitánc-esteken többek között az építők vadrózsák táncegyüttese, a vasas művészegyüttes tánckara lép közönség elé.

a kiállítási program keretében október 12-én a budavári palotában ünnepélyesen felavatják a nemzeti galéria új, immár végleges otthonát. a nemzeti muzeumban a perui aranymuzeum legértékesebb darabjai szerepelnek majd a tárlókban, a kossuth lajos téri volt nemzeti galériában pedig az ősi peru címmel az ndk néprajzi muzeumának vendégkiállítása lesz látható. a szépművészeti muzeumban ugyancsak ndk vendégkiállítást láthat a közönség; anyaga egyiptom művészetét tárja az érdeklődők elé. a nemzeti muzeum kandallótermében 30 év magyar kitüntetéseit tekinthetik meg a látogatók, a budapesti történelmi muzeumban pedig v.a.kokorin szovjet festőművész kiállítását nyitják meg, ,, emberek, tájak, ahogy a festő látja,, címmel.

a toldi moziban többek között a balázs béla stúdió dokumentumfilmsorozatát vetítik egy pedagóguscsalád életéről. a puskin moziban játsszák az idő kezdetén című filmet, amelyet hollós ervin novellájából rényi tamás írt és rendezett.

a budapesti színházak közül egyebek közt a madách színház bródy sándor királyidillek című premierjével, a budapesti gyermekszínház shakespeare-fehmel - deicke ,, amit akartok,, az állami bábszínház pedig illyés gyula és tersánszky józsi jenő egy-egy művével kapcsolódik be a művészeti hetek programjába. a fővárosi művelődési házban amatőr színjátszók tartanak fesztivált. október elején. több műsorral vesz részt az idei budapesti művészeti heteken a rádió és a televízió is./mti/

--

bb 19. kevés a szolgáltató kisiparos... 2. folyt./

a kiosz budapesti titkára ismét dr. juhász zoltán-né lett. a december elején összeülő országos küldöttközgyűlésre 45 küldöttet választottak./mti/

--

- 28 -

14^{rr} g

bb 49. állatkerti konferencia

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

kedden véget ért pécsen a kétnapos országos állatkerti konferencia. az elhangzott előadások és a tapasztalatcsere alapján arra a következtetésre jutottak a szakemberek, hogy a jövőben sokkal hatékonyabb együttműködés szükséges a hazai állatkertek között. a kapcsolat ne csak közvetlen állatcseréken nyilvánuljon meg, hanem kölcsönös tájékoztatásban, az állatkerteket érintő gyógyászati, takarmányozási, állatmagatartás megfigyelési kísérletek eredményeinek átadásában is. kívánatos lenne, továbbá ha a természetvédelmi feladatok megoldásába az állatkerteket is aktívan bekapcsolnák./mti/

--

bb 51. felhasználható 18 órától!

megkezdődtek a magyar-csehszlovák barátsági hét vidéki rendezvényei borsodban

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

kedden leninvárosban, a derkovits gyula művelődési központban tartott barátsági esttel megkezdődtek a magyar-csehszlovák barátsági hét vidéki rendezvényei.

az elkövetkező napokban 10 borsod megyei városban és nagyközségben zajlanak le különböző rendezvények.

sárospatakon a csehszlovák ifjúság életét ismertető előadás hangzik el és könyvkiállítás nyílik. ózdon, a technika házában az ózdi kohászati üzemekben dolgozók és a velük baráti kapcsolatot tartó ostravai klement gottwald kohó- és vasmű küldöttsége között eszmecsere kerül sor. a szlovák nemzetiségű repásután nemzetiségi találkozót rendeznek.

kedden miskolcon is folytatódott a barátsági hét programja. a molnár béla ifjúsági házban, valamint a csanyiki kisz vezető-képző iskolán filmvetítéssel egybekötött előadást tartottak a csehszlovákiai fiatalok életéről. a máv vörösmarty művelődési házában a miskolci vasutigazgatóság és a szomszédos kelet-szlovákiai vasuti főigazgatóság küldöttei a szocialista brigádmozgalmról folytattak eszmecsere-t./mti/

--

- 29 -

15^{oo} g

bb 50. egerben tantárgy az uszás - az iskolai testnevelésről tanácskozott a heves megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

a heves megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden egerben tartott ülésén megvizsgálta az iskolai testnevelés fejlesztésével kapcsolatos kormányhatározat végrehajtásának megyei tapasztalatait. megállapították, hogy a kormányhatározat szellemében előrehaladás történt, de a fejlesztés üteme elmarad az igényektől. bár a negyedik ötéves tervben hat új tornaterem épült heves megyében, és az idén újabb négy ilyen létesítmény építését fejezik be, az általános iskolák több mint fele nem rendelkezik a tornaterem nyújtotta lehetőségekkel. fokozza a gondokat, hogy a 153 általános iskola közül mindössze 73 rendelkezik szakképzett testnevelő tanárral.

a megyei tanács művelődési osztálya több intézkedést hozott a tornatermi gondok részbeni enyhítésére. a helyi tanácsok - számos helyen társadalmi segítséggel - több iskolában bitumenes sportpályát építettek, s a művelődési otthonok nagytermeit is igénybe veszik a testnevelés céljaira. ott, ahol a tanulólétszám átmenetileg csökkent, a felszabaduló tantermeket alakították át tornateremmé.

a végrehajtó bizottsági ülésen bejelentették, hogy az egeri általános iskolákban az ideiglenes tanévtől tantárgyként szerepel az uszás. a szervezett oktatást a második osztályban kezdik meg. ez az intézkedés figyelembe veszi a megyeszékhely kitűnő adottságait és azokat a hagyományokat, amelyekkel eger uszósportja rendelkezik./mti/

--

bb 54. megszólaltak a ,,bükki orgonák,,

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

szinte ,,menetrend szerinti,, pontossággal szólaltak meg az idén a ,,bükki orgonák,, megkezdődött a szarvasbőgés. a borsodi erdő- és fafeldolgozó gazdaság bükki és zempléni erdőségeiben, valamint a szelcepusztai vadrezervátumban a vadváltókon több arany- és ezüstéremre várományos agancsos bikát figyeltek meg a vadászok. különösen szépen fejlett koronájú szarvasok tűntek fel kemencepatak, füzérkomlós, telkibánya környékén, jávorkút és a mocsolyás vidékén. a borsodi erdő- és fafeldolgozó gazdaságban az idén több mint félszáz szarvasbikát ejtenek el. a nagy őszi vadászeseményre kedden megérkeztek az első külföldi vendégek./mti/

--
- 30 -

14.35 bh

15⁰⁰g

bb.53. ,,otthon-iparművészet,, - kiállítás a csepeli munkásotthonban
1975.szeptember 16.

t ol/mm/sc/fé -cz

,,otthon,iparművészet,, címmel kedden kiállítás nyílt a csepeli művek munkásotthonában. a bemutatót az iparművészeti vállalat rendezte a munkásotthonnal kötött szocialista szerződés alapján, jó részt azzal a céllal, hogy ötleteket adjon a csepelen nagy számmal épülő új munkáslakások izléses berendezéséhez.

a kiállításon négy munkácsy-dijas iparművész - potyondi margit, gaubek julia, mikó sándor és mózer páál - mutatja be alkotásait, amelyekből szobabelsőket és más lakásrészleteket rendeztek be hogy feladatuknak leginkább megfelelő elrendezésben láttassák az ülő- és fekvőgarnitúrákat, a gyermekszobákba illő kis-butorokat, gyermek-íróasztalokat. hasonló elrendezési elv szerint szerepeltetik a bútorkörnyezetében a lakberendezési kiegészítőket; különféle lakástextiliákat, függönyöket, használati és dísz tárgyakat. mind a bútorkörnyezet, mind pedig a kiegészítők többsége kapható a vállalat boltjában.

a kiállítást szeptember 28-ig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

--

bb.52. könnyűszerkezetekből 500 ezer négyzetméter alapterületű létesítmény épült egy év alatt - sajtótájékoztató a központi fejlesztési program teljesítéséről

1975.szeptember 16.

t sb/mm/sc/fé -cz

a helyszíni építési munka termelékenységét 4-5-szörösére lehet növelni, az építés idejét pedig felére csökkenteni a korszerű könnyűszerkezetes építésmóddal, amelynek eddigi eredményeiről, a központi fejlesztési program teljesítéséről kedden sajtótájékoztatón számolt be fodor gyula, a könnyűszerkezetes programiroda vezetője és dr.burger béla, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium műszaki fejlesztési főosztályának osztályvezetője. a kormány határozatára 1970-ben kezdődött meg a nagyarányú fejlesztési program megvalósítása, amelynek első ütemében állami támogatással és jelentős társadalmi összefogással évi másfél millió négyzetméter alapterületű könnyűszerkezetes épület létesítéséhez szükséges gyártókapacitást kell létrehozni. az első ütemben meghatározott fejlesztés a következő tervidőszakban fejeződik be, s így az ipari, a mezőgazdasági és a különböző közösségi épületeknek 15-20 százalékát építik fel majd ezzel az új módszerrel. ennyi épület hagyományos felépítéséhez 40 ezer -45 ezer munkásra lenne szükség, de az új módszerhez, a könnyűszerkezetes létesítményhez 10 ezer -15 ezer is elegendő, mert jóval termelékenyebb a munka./folyt.köv./

-31-

14.30/fé

15⁰⁰g

bb.52. / könnyűszerkezetekből ...1.folyt/fé

az építőiparban egy-egy gyökeresen új építési módszer meghonosítása gyakran több évtizedbe telik. ilyen technológiai váltást jelentett a paneles építésmód, amelynek hazai elterjesztése a hatvanas évek elején kezdődött, s most az újabb technológiai váltást hozza a könnyűszerkezetes módszer. a múlt évben már 500 ezer négyzetméter alapterületű épületet valósítottak meg könnyűszerkezetekből, s egymillió négyzetméter alapterületű létesítmény váza pedig acélszerkezetből készült. ezek többsége azonban még egyedileg tervezett és megvalósított épület volt, a fejlesztési program viszont a sokkal gazdaságosabb, nagytömegű, ipari sorozatgyártásban készített könnyűszerkezetek gyártását szorgalmazza, mert ilymódon bontakozhatnak ki legjobban az új építésmód előnyei. ezért az építésügyi és városfejlesztési minisztérium az érdekelt vállalatokkal együtt két külföldi licencet, know-howt vásárolt. egy francia licenc alapján a fémmunkás vállalat és az iparterv évi 100 ezer-150 ezer négyzetméter gyártókapacitás megteremtésével abc-áruházak, irodák és más közösségi épületek gazdaságos gyártására és építésére készül fel. egy angol könnyűszerkezetes építési rendszer meghonosításával pedig évi 300 ezer 400ezer négyzetméter ipari csarnok építésére fogott össze hét hazai vállalat.

a mezőgazdasági könnyűszerkezetes épületek gyártási rendszerét hazai tervek alapján hozzák létre az ágazat intézetei, vállalatai - így a mezőgép tröszt szolnoki gyárában korszerű acélvázszerkezetet gyártó üzemet építettek, amely évente 250 ezer négyzetméter alapterületű épülethez szállítja termékeit. ugyancsak saját tervei szerint gyárt és épít most már évente 70 ezer-80 ezer négyzetméter alapterületű épületet a könnyűipari szerelő és építő vállalat, valamint évi 25-30 ezer négyzetméter alapterületű épületet a fémmunkás vállalat. tervszerűen bővítik az újfajta épületszerkezetek gyártóbázisait. így a kohászati gyárépítő vállalat tápiószelei telephelyén az idén fejezik be európa egyik legkorszerűbb acélvázszerkezet-gyártó üzemének építését, amelynek eredményeként évente 400 ezer négyzetméter alapterületű épület vázszerkezetéhez kapnak elemeket az építők a szerelők. a választékot és a gyártási kapacitást bővítik rövidesen egy újabb külföldi könnyűszerkezetes építési eljárás licencének megvásárlásával is.

a fejlesztésben nagy teret szentelnek a nemzetközi munkamegosztásnak, elsősorban a kgst országok közötti könnyűszerkezetes építési szakosításnak, gyártáskooperációnak, hiszen a szocialista közösség országai 1980-ig évi 50 millió négyzetméter alapterületű épülethez szükséges gyártókapacitást hoznak létre. ezért összehangolják a beruházásokat, hogy lehetővé tegyék komplett épületek, épületszerkezetek, továbbá könnyűszerkezetes gyártó berendezések szakosított, kooperációs gyártását./mti/

14.35/fé

1510

.-.

-32-

bb 55. ülést tartott az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága

t pr gg zs bh -cz

1975. szeptember 16.

fehér péter, az mti tudósítója jelenti:

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, illetve a közlekedés és postaügyi minisztérium elmúlt évi költségvetésének végrehajtását elemezte keddi ülésén az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága. a gyarmati jános elnökletével megtartott tanácskozáson - amelyen részt vett trethon ferenc pénzügy-miniszterhelyettes is, - elsőként simor jános építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes tartott beszámolót.

elmondotta egyebek között, hogy az országos építőipar tavaly 2,1 százalékkal teljesítette tul tervét, ezen belül a kivitelező építőipar munkájának értéke jóval meghaladta a 62 milliárd forintot. a termelési feladatok túlteljesítését a minisztérium alapvetően az ismét fellendült építési kereslet következményének tartja: az építési igények jó 25 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbit. ilyen sok munkát nem vállalhatott az építőipar; több mint tizmilliárd forint értékű megbízást - főként budapesti, pest megyei, borsod megyei és veszprém megyei megrendelést - vissza kellett utasítaniuk. az építőipari vállalatok tavaly 54 nagyberuházáson dolgoztak, s 1974-es teendőiket körülbelül egy százalékkal teljesítették tul./ez az egy százalék is 53 milliárd forintot jelent az államkasszának/. nyolc nagy létesítmény teljesen elkészült, kettőnél a műszaki átadásig jutottak el, további négy létesítmény befejezése 1975-re huzódott át. a tavalyi népgazdasági terv 85.400 lakás tető alá hozatalával számolt: az építők 87.843 új otthont adtak át. ezen belül a kivitelező építőipar 49 237 lakást épített, csaknem 11 százalékkal többet, mint a korábbi esztendőben, a tervezettnél azonban pár százal kevesebbet. előirányzatukat csak az évm vállalatai teljesítették, a tanácsi és a szövetkezeti építőipar összesen 2400 lakással maradt adós. a magánépítők 38 606 otthonnal készültek el. az építőipar tavaly fokozottan törődött a mezőgazdaság terménytároló épületeinek átadásával, a kereskedelmi létesítmények tető alá hozatalával, az egészségügyi intézmények kialakításával, az óvodákkal, bölcsődékkal, iskoloákkal. tavaly például 1990 bölcsődei és 13 390 óvodai helyet építettek, s 660-nal növelték az általános és középiskolai tantermek számát.
/folyt. köv./

- 33 -

14.50 bh

1510

bb.55. / ülést tartott...1.folyt/fé

a terv a kivitelező építőiparban a munkáslétszám mérsékelt ütemű, 1,1 százalékos növekedésével számolt, a munkaerő-források csökkenése miatt azonban ezt a minimális létszámbővítést sem sikerült elérni. a kpm építőszervezeteinél, illetve a szakipari vállalatoknál a munkáslétszám az 1973-asnál is alacsonyabb volt. különösen nagy - 9 százalékos - volt a visszaesés a budapesti székhelyű ipari építővállalatoknál. a munkaerőhiány a termelési feladatok teljesítését is hátráltatta. javult viszont a dolgozók szakmai összetétele: a kivitelező építőiparban a szak-és betanított munkások aránya az 1973-as, 64.8 százalékról 66.5 százalékra emelkedett.

megemlítette a miniszterhelyettes, hogy a munka termelékenységére a tervezettnél gyorsabb ütemben, 6.3 százalékkal emelkedett, s a termelési feladatnak csaknem 90 százaléka a hatékonyabb munkavégzésből származott.

a szállítás, hírközlés elmúlt évi fejlődésének főbb vonásairól dr. káplán istván, a közlekedés- és postaügyi minisztérium főosztályvezetője számolt be. néhány adat a személyszállítás alakulásáról: a távolsági autóbuszok, a vasuti szerelvények 1974-ben 2,6 százalékkal több utast szállítottak, mint egy esztendővel korábban. ezen belül a vasut utasforgalma a vártnál nagyobb mértékben csökkent, a távolsági autóbuzsközlekedés pedig emelkedett. a volán tröszt autóbuszjártai ma már minden olyan települést menetrendszerűen érintenek, amelynek szilárd burkolatu utja van, s lakosainak száma meghaladja a 200-at. a légi közlekedés utasforgalma az esztendő végére „teljesítette”, negyedik ötéves tervét, amennyi utast szállított, amennyit csak 1975 végére vártak.

az áruszállítási teljesítmények növekedése jellemezte tavaly mind a vasuti mind a közúti közlekedést. 1974-ben 6.9 százalékkal több árut fuvaroztak, mint egy esztendővel korábban. a szállítási, hírközlési ágazat területén három nagyberuházás építésén dolgoztak: a jászberényi és a solti adóállomáson, illetve a fővárosi metróon. a közlekedéspolitikai koncepció alapján fokozottan törődtek a vasut fejlesztésével, tavaly 54 kilométerrel nőtt a kétvágányu vonalak hossza. a járműpark korszerűsítésére tavaly 19 nagyteljesítményű villnyomozdonyt, 95 diesel-mozdonyt, 105 személykocsit, 480 tartálykocsit és csaknem 3000 különböző teherkocsit szereztek be. közutaink hossza 29.801 kilométerre nőtt, s elkészült 84 bekötőút is. /folyt.köv./
14.50/fé

-34-

1520

bb.55./ ülést tartott...2.folyt/fé

befejezték a medvei duna-hid és az algyői tiszahid építését, elkészültek a drávaszabolcsi határhiddal és a pécsi siklósi uti felüljáróval.

a tájékoztatókat követő vitában a képviselők szóvá tették, hogy még mindig lassu a különböző beruházások építési üteme, s van még javítani való előkészítésükön, szervezésükön is. hozzászólásaikra válaszolva simor jános elmondotta, hogy magyarországon egy-egy esztendőben hozzávetőleg 25.000 helyen építkeznek, s ez a közgazdasági számítások szerint nem gazdaságos. a határozatok, rendeletek ellenére is túl sok beruházás kezdődik, s ami még nagyobb baj, számos közülük megfelelő előkészítés kiviteli terv nélkül. fontos feladat tehát az előkészítés hiányosságainak mielőbbi felszámolása.

az ülésen szóba került, hogy egységesíteni kellene a házigyári elemek szállítási tarifáját, mert a fuvar költségek a gyártól távolabbra eső helyeken 30-40 ezer forinttal is megdrágítják egy-egy lakás árát.

sürgették a már krónikus telefonhiány felszámolását: 1974 végén 180 ezren vártak távbeszélőállomásuk felszerelésére, tízezerrel többben, mint egy esztendővel korábban. tavaly a posta 23.000 új állomást adott át,

szaporulat elsősorban három budapesti központ bővítésének és a nyíregyházi új crossbar központ átadásának köszönhető.

az ülésen elhangzott két olyan javaslat is, amelyek megvizsgálására s esetleges megvalósítására a bizottság testületileg kérte az illetékeseket. javasolták, hogy a tanácsi utak korszerűsítésére az eddiginél nagyobb hányadot szakítsanak ki a költségvetésből, s indítványozták, hogy megyénként - a már jó eredménnyel működő szállítási bizottságokhoz hasonlóan - hozzanak létre olyan kollektívákat, amelyek a különböző építőszervek, szervezetek szállítási igényeit, kapacitásait hangolná össze. a vitában felszólt dr.hegedüs lajos, juratovics aladár, dr.szilágyi gábor, simon gábor és gócza józsef országgyűlési képviselők. /mti/

bb. 56. a magyar-ndk építésügyi együttműködés

k sb mm sl bh -cz

1975. szeptember 16.

budapestre érkezett guido thoms, a német demokratikus köztársaság környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszterhelyettese. tárgyalásokat folytat szilágyi lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettesével a kétoldalu építésügyi együttműködés eddigi eredményeiről és az 1976-1980-as évekre szóló együttműködési munkatervről. /mti/

15.10/fé

-35-

1520

bb 57. tüzzománc-kiállítás a kecskeméti főiskolán

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16.

a kecskeméti gépipari automatizálási műszaki főiskolán kiállítást rendeztek tyri endre festőművész tüzzománc-képeiből. a keddi tárlatnyitón sumegi györgy művészettörténész mutatta be a művészt és alkotásait a főiskolás közönségnek. /mti/

-. -

bb 58. megkezdődött a nagyszüret a duna-tisza közén

vid ká bh -cz

1975. szeptember 16

a szeptemberi napfény javító hatása felbecsülhetetlen a mezőgazdaságban. szikkasztja a határt, érleli, színesíti a terményeket. a szakemberek becslése szerint a néhánynapos száraz meleg idő két-három fokkal növelte a szőlő cukorfokát. a kiszámíthatatlan időjárás azonban arra kényszeríti a gazdákat, hogy ne várjanak a szürettel. a hét elejére bács-kiskunmegegye nagykiterjedésű szőlőültetvényein teljessé vált a szüret: nyolc kombájn és mintegy kétezer kézi szedő dolgozott a pászttáiban. a feldolgozó üzemekben, csurgott a szőlő leve. egyedül a középmagyarországi pincegazdaság présházaiban mintegy tíz vagonnyi szőlőt sajtoltak kedden. /mti/

-. -

bb 59. siófokon ülészik a keresztyén békekonferencia

fm/mne-ju fm -cz

1975. szeptember 15.

a magyarországi egyházak ökumenikus tanácsának meghívására a keresztyén békekonferencia folytatólagos bizottsága szeptember 16-20. között siófikon tartja ülését.

a tanácskozásra hatvan országból mintegy kétszáz egyházi személyiség érkezett. megfigyelővel képviselteti magát többek között az egyházak világtanácsa, az európai egyházak konferenciája, a közélkeleti egyháztanács, az ázsiai keresztyén békekonferencia és az összeafrikai egyházi konferencia.

a konferencia központi témáj, hogy az egyházak miként segítsék a békéért, a haladásért folytatott mindennapi harcot. a tanácskozáson, - amely az európai biztonsági és együttműködési konferencia záróokmányának aláírása után most első ízben ülészik, - megvizsgálják, hogy e harcban milyen feladataik vannak a keresztyéneknek.

a kedden megkezdődött tanácskozást dr. nyikodim leningrádi és novgorodi metropolita, a mozgalom elnöke nyitotta meg. a résztvevőket a vendéglátók nevében dr. bartha tiber püspök, a magyarországi református egyház zsinatának elnöke, majd dr. gáti istván, a siófoki városi tanács elnöke köszöntötte. felszólalt továbbá dr. réczei lászló, az országos béketanács elnöke és dr. cserhátí józsef püspök, a magyar katolikus püspöki kar titkára. /mti/

-. -

15.20/ju

- 36 -

11.00

bb 60. mmb hitel az adriai-kőolajvezeték építésére

sl-ju -cz

1975. szeptember 16.

kedden budapesten a magyar nemzeti bank és az adriai-kőolajvezeték építő jugoslavenski naftovod, rijekai cég képviselői aláírták azt a megállapodást, amelynek keretében az mmb összesen 30 millió usa-dollár összegű hitelt nyújt az olajvezeték építési munkálatainak részbeni finanszírozására. a/ a finanszírozásban az mmb-n kívül előreláthatólag több nemzetközi pénzüintézet, így a moszkvai nemzetközi beruházási bank, a világbank továbbá csehszlovák, kuwaiti és libiai pénzüintézetek is részt vesznek. /

az mmb a hitelt 12 éves időtartamra nyújtja, vagyis 3 év múlva kezdődik a visszafizetés félévénkénti törlesztéssel. a hitelt az mmb a mindenkori nemzetközi pénzpiaci feltételekhez igazodó, hat hónaponként változtatandó kamat mellett nyújtja. /mti/

-. -

bb 61. országos búzatermesztési tanácskozás orosházán

vid/ká-ju -cz

1975. szeptember 16.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium, a magyar agrártudományi egyesület növénytermesztési társasága és a békés megyei tanács szervezésében kedden orosházán a búzatermesztés időszaki feladatairól tanácskozott tíz megye termelőszövetkezeti és állami gazdasági szakembere.

a tanácskozás résztvevőit dr. szabó sándor, a békés megyei tanács általános elnökhelyettese köszöntötte, majd váncsa jeno mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes szólt az értekezlet résztvevőikhez. elmondta egyebek között, hogy hazánk mezőgazdasági üzemei 1967-től fedezik a belföldi gabonaszükségletet, s emellett exportra is szállíthatnak.

/ folyt. köv. /

15.30/ju

16.05

- 37 -

bb 61. / országos ... 1. folyt./-ju

ezt követően a buzatermesztés tapasztalatai és fejlesztési feladatai címmel bordás Mihály, a békéscsabai Lenin tsz fő-
agronómusa tartott előadást, amit több korreferátum követett.
dr. Kapás Sándor, az országos mezőgazdasági fajtakísérleti inté-
zet igazgatója a buzatermesztés fajtakérdései címmel, Varga Sán-
dor a hidasháti agrokémiai centrum vezetője a buza tápanyag ellá-
tásáról, Murányi Miklós, a Békés megyei növényvédő állomás igazga-
tója a buza növényvédelméről, Voith Imre, a mezőgazdasági gép-
kísérleti intézet vezetője a buzatermesztés gépesítési és munka-
szervezési feladatairól beszélt.

az értekezlet tapasztalatait, eredményeit Vánca Jenő mi-
nisterhelyettes foglalta össze. /mti/
--

bb 62. küzdelem a légszennyeződés ellen - ülést tartott a buda-
pesti Levegőtisztasági Bizottság

t nn/be-j u zs -cz

1975. szeptember 16.

fokozódik a küzdelem a levegőszennyezés ellen - erről tár-
gyalt keddi ülésén a budapesti Levegőtisztasági Bizottság, mint
a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészetének illeté-
kesei beszámoltak róla, a közelmúltban több intézkedés született
a közúti gépjárművek légszennyező hatásának csökkentésére.
Míg 1973-ban mintegy félezer, tavaly már több mint ezer esetben
tettek feljelentést a megengedett mértéket jelentősen meghaladó,
erősen füstölő járművek vezetői ellen. Az idén az első félévben
több mint 500 esetben fogatosítottak hasonló intézkedést.

eredményesen alkalmazzák a járművek üzemeltetéséből eredő
égéstermékek csökkentésére a forgalom gyorsítását, a felesleges
megállások kiiktatását. / ezt nem utolsó sorban az energiataka-
rékosság is indokolja. /

/ folyt. köv. /

15.50/ju

- 38 -

16/10

bb 62. / küzdelem ... 1. folyt./-ju

a közlekedés rendészet fokozottan ellenőrzi a járművek rako-
mányait - különösen az építőanyag, fém, salak, stb. terhelést -
mert a tapasztalatok szerint a túlságosan „megpakolt”, vagy sza-
bálytalanul terhelt járművekről sok szennyező anyag kerül az
uttestre. a szakemberek azt is megállapították, hogy a budapesti köz-
lekedési vállalat autóbuszai főleg csúcsidőben túlterheltek, ezzel
párhuzamosan nagyobb mértékben füstölnek, szennyezik a város le-
vegőjét. növelik a szennyezettséget a buszok rosszul beállított
porlasztói. emiatt Budapest egyes nagy közlekedési csomópontja-
in, ahol sűrűbb az autóbuszforgalom, mint például a Baross
téren, vagy a Moszkva téren, gyakran szemmel látható füstfelhő takar-
ja a környéket.

az ülésen szó esett arról, hogy bár a benziműemű gépek
által előidézett levegőszennyeződéssel összefüggő problémákat már mint-
egy két éve feltárták az illetékesek, máig sem sikerült érzékelhető
eredményeket elérni. mindaddig ugyanis, amíg jogi eszközök nem
állnak a rendőrfőkapitányság rendelkezésére, figyelmeztetésen ki-
vül más intézkedést nem tudnak tenni. /mti/
--

bb 63. a szocialista országok társadalomkutatóinak tanácskozása -
az általános és a különös dialektikája a világforradalmi folya-
matban

t ró/gk-ju zs -cz

1975. szeptember 16.

a szocialista országok tudományos akadémiái nemzetközi
együttműködésének keretében „a munkásosztály a világforradal-
mi folyamatban”, témával foglalkozó nemzetközi probléma -bizott-
ság „az általános és a különös dialektikája a világforradalmi
folyamatban”, címmel rendez hazánkban több napos tudományos
ülést. a magyar tudományos akadémián kedden megkezdődött ta-
nácskozáson részt vesznek. Bulgária, Csehszlovákia, Lengyel-
ország, Mongólia, az NDK, a Szovjetunió és hazánk vezető tár-
sadalomtudósai, szociológusai, filozófusai és történészei,
s képviselteti magát a kubai köztársaság is.

/ folyt. köv. /

16.00/ju

- 39 -

17/00

az ülésen óvári miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára mondott megnyitó beszédet.

- pártunk három évtizedes harcának, felszabadult népünk történelmének fontos tanulsága az, hogy sikereink nélkülözhetetlen forrása a marxizmus-leninizmus elméletének alkalmazása a hazai viszonyokra, a szocialista építőmunka általános érvényű törvényeinek figyelembe vétele, testvérpártjaink tapasztalatainak gondos tanulmányozása. ezért is fontosnak tartjuk ezt a mostani anáncskozást, amely összekapcsolja a szocializmusért folyó harc általános érvényű törvényeinek vizsgálatát a konkrét helyzet konkrét elemzésének lenini követelményeivel.

beszédének bevezetőjében utalt arra, hogy a mostani tanácskozás időben egybeesik a fasiszmus fölött aratott világtörténelmi jelentőségű győzelem, s ennek következtében több szocialista ország, közöttük hazánk felszabadulásának 30. évfordulójával. maga az évforduló és méginkább az elmúlt három évtized gazdag történelmi tapasztalata lehetővé teszi, sőt megköveteli, hogy a társadalomtudományok megkülönböztetett figyelemmel vizsgálják a szocializmus építésének általános érvényű törvényszerűségeit és az egyes szocialista országok fejlődésének sajátosságait.

- nagy jelentőségűnek tartjuk, hogy a szocialista országok tudományos intézményei összehangolt erőfeszítéseket tesznek harcunk törvényszerűségeinek vizsgálata, a felmerülő új kérdések megválaszolása, a marxizmus-leninizmus alkotó továbbfejlesztése érdekében. ez így természetes és így helyes, nemcsak mozgalmunk és eszméink internacionalista jellege miatt, hanem azért is, mert a kollektív munka hatékonyabb, eredményesebb. pártunk xi. kongresszusán is hangsúlyoztuk, hogy a magyar szocialista munkáspárt számára, a magyar nép számára nagy könnyebbséget jelent, hogy nem egyedül építjük a fejlett szocialista társadalmat; támaszkodhatunk a szovjetunió, más szocialista országok tapasztalataira. mostani tanácskozásunk jelentőségét nemcsak abban látom, hogy fontos elméleti kérdések megvitatására kerül sor, hanem abban is, hogy ez a tanácskozás szerves része a testvérpártok erősödő, fejlődő ideológiai együttműködésének. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága nagyra értékeli a testvérpártok kollektív erőfeszítéseinek, közös tapasztalatainak jelentőségét. ezért támogattuk eddig is, és a jövőben is támogatni fogjuk az együttműködést, a közös munkát mind a társadalomtudományok művelésében, mind pedig az ideológiai munka más területein, a hírközlésben, az oktatásban, az irodalmi és művészeti életben.

/ folyt. köv./

16.15/ju

- 40 -

1405

- korunk történelme, a társadalmi haladásért vívott harcaink eredményei igazolják a marxizmus-leninizmusnak azt az általánosan érvényes tételét, hogy a munkásosztály a társadalmi haladás, a forradalmi folyamatok vezető ereje, s ezt a küldetését az új szocialista társadalom felépítésének minden szakaszában teljesíti. a magyar munkásosztály - a felszabadulás óta eltelt három évtized alatt társadalmunk legnagyobb osztályává fejlődött, létszámának növekedése abszolút és relatív értelemben is igen gyors volt. a munkásosztály a társadalmi termelés rendszerében elfoglalt helyét tekintve is vezető szerepet tölt be: a társadalom anyagi bázisának fő létrehozója, a legkorszerűbb termelési formák és technika hordozója. a munkások egyre nagyobb aktivitással vesznek részt munkahelyük és a társadalom egész közösségének életében, látókörük szélesedik, műveltségük gyarapodik, közéleti aktivitásuk fokozódik. a munkásosztály politikai érettsége, fegyelme, szervezettsége, kollektívizmusa meghatározó módon hat a társadalom más osztályaira, rétegeire. munkája, életvitele, kulturája, magatartása új szocialista életmód kialakításának lehetőségeit teremti meg. a fejlett szocialista társadalom jellemző vonása, hogy az osztályok és rétegek közelednek egymáshoz, csökkennek a még meglévő osztályeredetű, illetve osztályjellegű különbségek, meggyorsul a társadalom egységessé válása. ily módon a munkásosztály értékei, eszményei gazdagítják az egész társadalmat.

- a munkásmozgalom számára a társadalmi folyamatokat s azok törvényszerűségeit vizsgáló elméleti munka sohasem volt öncélú: mindenkor kapcsolódott a mozgalom gyakorlati feladatainak megoldásához. a marxista-leninista elmélet bázisán kialakuló kommunista mozgalom harcai vezettek el a nagy októberi szocialista forradalom győzelméhez, majd a szocializmus világrendszeré válásához. a szocialista forradalom új feladatai, a világforradalom folyamatának új kérdései szükségessé teszik az elmélet továbbfejlesztését, s új elméleti kutatási témák kijelölését, megoldását ösztönzik. külön jelentőséget ad munkánknak az, hogy körünkben mind szembetűnőbbé válik a különbség egyrészt a tőkés világ jellemző általános válság, kilátástalanság, létbizonytalanság, másrészt pedig a mi világunk egyenletes fejlődése, magabiztossága között. a tőkés országokban dolgozó emberek egyre nagyobb tömegei a kommunistáktól várják a választ az őket foglalkoztató létfontosságú kérdésekre és egyre nagyobb bizalommal tekintenek a szocialista országokra.

/ folyt. köv./

16.30/ju

- 41 -

1710

a béke védelméért, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett éléséért végzett tevékenység megköveteli az elméleti munka színvonalának emelését, eszméink meggyőző propagandáját. ez is szükségessé és elkerülhetetlenné teszi, hogy pártjaink, elméleti szakembereink, tudományos kutatóink között az együttműködés szorossá, a tapasztalatcsere széles körűvé váljék.

- a nemzetközi probléma-bizottság tudományos ülészaka is ilyen célok és feladatok jegyében végzi tevékenységét, e munkában elválaszthatatlanul fonódik össze a tudomány és a társadalmi haladás, a nemzetközi munkásosztály egyetemes céljaiért és a saját népeink boldog jövőjéért folyó küzdelem szolgálata - mondotta óvári miklós.

a megnyitó után t.t. tyimofejev, a szovjetunió tudományos akadémikájának levelező tagja, a nemzetközi munkásmozgalmi intézet igazgatója, a forradalmi folyamat általános törvényszerűségei és a békeprogram megvalósításának történelmi jelentősége, címmel tartott előadást. a szovjet tudós többek között a következőket mondotta:

- vitathatatlan tény, hogy minél erősebbek és szilárdabbak lesznek a nemzetközi munkásosztály pozíciói, minél jobban megerősödik a szocialista világrendszer ereje és befolyása, annál hangsúlyosabbá válnak a világpolitika pozitív tendenciái, annál eredményteljesebbek lesznek a népek békéért, nemzeti függetlenségéért és társadalmi haladásért vívott harcának távlatai. a világtörténelmi folyamat jelenlegi szakaszában hatalmas erővel jelentkezik a világ kommunista és munkásmozgalma sokoldalú s egyre növekvő befolyása a nemzetközi politika fő kérdéseinek megoldásában. a szocializmus egyre sikeresebben és hatékonyabban valósítja meg nagy humanista küldetését; azt, hogy aktívan harcoljon a szilárd béke biztosításáért a földön, megmentse az emberiséget a világháború veszélyétől és gátat vessen az imperializmus agresszív törekvéseinek.

tyimofejev akadémikus hangsúlyozta: a békeprogram, amit az szkp xxiv. kongresszusa dolgozott ki, nem egyszerűen egy állam számára hasznos nemzetközi helyzet létrehozásának záloga, hanem korunkban a béke megőrzését és a szociális átalakulások nemzetközi feltételeinek megerősítését szolgálja, ezért forradalmi program. a nemzetközi feszültség enyhülése nemcsak nemzetközi politikai, de társadalmi-politikai jelenség is, amely új, fontos szakaszt jelent a világméretű antiimperialista harc fejlődésében. napjainkban az élet egyre meggyőzőbben és ékesszólóbban erősíti meg azt a bölcs lenini megállapítást, hogy „a béke az ügyeket sokszorta jobban viszi előre, mint a háború, mert a béke százszor nagyobb és szélesebb utat nyit befolyásunknak.,,

/ folyt. köv./

a hetvenes évekre a dolgozók haladó szervezetei és földünk minden békeszerető ereje számára akció-program lett az a harc, amelyet a szovjetunió és a szocialista országok sikerrel vívnak a béke megerősítéséért, a nemzetközi feszültség enyhítéséért, az szkp xxiv. kongresszusa által jóváhagyott békeprogram teljes megvalósításáért. senki sem tagadhatja, hogy a jelen szakaszban megerősödött a baráti szocialista országok összehangolt politikájának hatása a nemzetközi eseményekre. ennek eredményeként a világpolitika porondján egyre szélesebb körben ismerik el az államok egyenjogú és kölcsönösen előnyös működésének elveit a nemzetközi érintkezés gazdasági, tudományos-technikai és kulturális területein. a szocialista országok által folytatott békeszerető politika nemzetközi viszonyokra gyakorolt növekvő hatásának újabb fényes bizonyítéka az európai biztonsági és együttműködési tanácskozás történelmi sikere. - mondotta t.t. tyimofejev.

ezt követően bihari ottó, az mta dunántúli intézetének államigazgatója, „általános és különös vonások a szocialista államszervezetben”, címmel adott elő referátumában a szocialista államfejlődés történelmi útját elemelte a párizsi kommun államától napjainkig. vázolta a munkásosztály államhatalma keletkezésének és fejlődésének általános törvényszerűségeit, és az egyes országokban megvalósított konkrét formáit. részletesen foglalkozott a szocialista országok alkotmányainak összehasonlító vizsgálatával.

a tanácskozás résztvevői szerdától tihanyban szekciókban folytatják közös munkájukat. /mti/

--

bb 74. losonczy pál

la/zs/pg

az elnöki tanács elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke és apró antal, az országgyűlés elnöke fogadta várkonyi józsefet, hazánknak etiópiába akkreditált új nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére. /mti/

--

16.45/ju

- 43 -

1420

bb. 64. társadalmi teendők európáért, a helsinki dokumentumban foglaltak megvalósításáért - tanácskozás az országházban

t tf/mm/zs/il cz

1975 szeptember 16.

feladataink az európai biztonság és együttműködés terén a helsinki zárókonferencia után - ezt a témát tűzte napirendre az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága és az országos béketanács kedden megtartott együttes ülésén az országház vadásztermében. a tanácskozás elnökségében foglalt helyet sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára is.

kállai gyula a hazafias népfront országos tanácsának és az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottságának elnöke nyitotta meg a tanácskozást. előljáróban utalt arra, hogy a legutóbbi időszakban a nemzetközi élet sok olyan eseményének lehettünk tanúi, amely meghatározó jelentőségű hatással van korunk emberiségére, elsősorban kontinensünk népeire. kiemelten említette az európai biztonsági értekezlet zárószakaszát, amelyre - a terveknek megfelelően - a finn fővárosban került sor a legmagasabb szinten. a csucstalálkozóval és az ott elfogadott nagyjelentőségű dokumentummal - mondta - feladataink nem értek véget. most érkezünk el ahhoz a szakaszhoz, hogy a dokumentum gyakorlati érvényesítésére mozgósítsuk hazánk és kontinensünk lakóit, olyan légkört teremtve, amelyben sokoldaluan és széleskörűen kibontakozhat a tömegek óhaja, akaratát a biztonság és az együttműködés tényleges megteremtésére.

- amikor körvonalazzuk mai és holnapi feladatainkat - hangsúlyozta kállai gyula -, tekintettel kell lennünk arra is, hogy a csucstalálkozó létrejötté óta aktivizálódtak a nemzetközi reakció a hidegháború hívei, újból felütötte fejét a szovjetellenesség, megélénkült a ujfasiszta csoportok, szervezetek aknámunkája. ez is szükségessé teszi, hogy egyesítsük azokat az erőket, amelyek készek a fasiszmus ellen harcolni s az esetleg fennálló világnézeti különbségek ellenére is készek a nemzetközi együttműködés, a haladás ügyét szolgálni. a magunk részéről mindent elkövetünk hogy a helsinki tanácskozáson aláírt dokumentum tartalma a népek akaratának megfelelően megvalósuljon kontinensünkön, s kedvező hatással legyen a más földrészek jelenére és jövőjére is.
/folyt.köv./

- 44 -

1480

bb. 64./ társadalmi folyt./il

dr. molnár béla, az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága elnökségének tagja, a hazafias népfront országos tanácsának titkára volt a napirendi téma előadója.

dr. molnár béla hangsúlyozta:

x x x
/folyt.köv./

bb. 70. termel a galvanizáló üzem

vid fm/il cz

1975. szeptember 16.

galvanizáló üzem kezdte meg a termelést kedden a budapesti rádiótechnikai gyár salgótarjáni gyáregységében. az új üzem rész nemcsak a helyben előállított urh rádió-telefonok és magnetofon-alkatrészek felületkezelését végzi, hanem kielégíti a brg budapesti és kecskeméti gyáregységének ilyen jellegű szükségleteit is. a kilenc millió forintos költséggel létesített előkészítő-zsirtalanító-galvanizáló üzem félautomata berendezéseinek kezelőszemélyzetét nagyteljesítményű elszívó berendezések óvják a mérgező gázoktól.

a kedden üzembe helyezett galvanizáló üzemmel voltaképpen befejeződött a brg salgótarjáni beruházásának második szakasza amelynek harmincöt millió forintos programjában - a galvanizáló mellett - többek között korszerű olajfűtésű kazánház, valamint automatikus vezérlésű szennyvízderítő berendezés létesült.
/mti/

--

bb.66. napirenden a kgst-országok szintetikus alapú gumigyártása - megkezdődött a meghatalmazottak tanácsának harmadik ülése

vid fm/il vz

1975. szeptember 16.

kedden alsóörsön dr. csikós rezsőnek, a magyar ásványolaj és földgázkísérleti intézet igazgatójának, hazánk meghatalmazottjának elnökletével megkezdődött a szintetikus kaucsuk-gyártás alapanyagainak előállítását fejlesztő kgst szakértői testület, a meghatalmazottak tanácsa harmadik ülése.
/folyt.köv./

- 45 -

1485

bb. 66./napirenden folyt./il

a tanácskozáson részt vesznek bulgária, csehszlovákia, magyarországnak, az ndk, lengyelország, románia és a szovjetunió szakértői.

a másfél évvel ezelőtt létrejött tanács feladata, hogy felmérje a tagországokban a szintetikus kaucsuk-alapanyag-gyártással és általában a petrokémiai monomergyártással kapcsolatos kutatásokat, az eddigi tapasztalatokat s elemezze az e célt szolgáló technológiákat. a kedvező résztalapszlatok alapján olyan technológiát dolgoznak majd ki, amelyek optimális műszaki gazdasági és minőségi mutatókat tartalmaznak. a jól összehangolt tudományos munka nagyjelentőségű, hiszen a rohamosan fejlődő gépjárműipar és más iparágak műszaki gumi-igényét a természetes gumi alapanyagok már nem képesek kielégíteni. mindenütt arra törekednek, hogy egyre nagyobb arányban dolgozzanak fel szintetikus kaucsuk-alapanyagokat. a kgst-együtműködés az erők és a tapasztalatok összegezését szolgálja s ennek első eredményei máris tapasztalhatóak.

a meghatalmazottak tanácsának harmadik ülésén - amely pénteken fejeződik be - a további tennivalókat beszélük meg és összegezik a legfrissebb szakértői véleményeket./mti/

-. -

bb. 71. félezer „golya,, a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen

i ro/be/zs/il cz

1975. szeptember 16.

ötszáz első éves diák népesítette be a marx károly közgazdaságtudományi egyetem auláját az 1975-1976-os tanévnyitó ünnepségen, amelyen megjelent dr. garamvölgyi károly oktatási miniszterhelyettes és király andrásné, az mshmp budapesti bizottságának titkára. berend t. iván rektor ünnepi beszédében egyebek között hangsúlyozta, hogy az új tanévben tovább kell szilárdítani a tanulmányi és munkafegyelmet, s törekedni kell a tudományos és oktatási terv maradéktalan végrehajtására. kitért arra hogy fontos elméleti feladata az egyetemnek „a szocialista vállalat,, elmélet és kérdéskomplexuma kidolgozása.

/folyt.köv./

- 46 -

1440
K

bb 71./félezer folyt./il

a tanévnyitón ezután veres pál, az egyetem kisz-bizottságának titkára köszöntötte az első éves hallgatókat, akiknek ünnepélyes eskütételét követően a rektor nyolc, ötven éve végzett közgazdásznak nyújtotta át az aranydiplomát./mti/

-. -

bb. 68. megkezdődtek a melegüzemi próbák az ózdi kohászati üzemek rud és dróthengerművében

vid fm/il cz

1975. szeptember 16.

a negyedik ötéves terv egyik legjelentősebb kohászati létesítménye az ózdi kohászati üzemek csaknem 3 milliárd forintos beruházással létesített rud- és dróthengerművében kedden megkezdődtek a melegüzemi próbák.

a nagyberuházás építését 1971-ben kezdték meg center térségében. az új üzem nemzetközi összefogással készült és abban a mintegy 15 hazai vállalaton kívül csehszlovák, nszk-beli osztrák és francia cégek is részt vettek.

a technológiai berendezéseket a 350 méter hosszú és 60 méter széles nagycsarnokban helyezték el. itt kapott helyet többek között az óránként 85 tonna kapacitású, földgáztüzelésű előmelegítő kemence, valamint az automatikusan működő hengercsatorna is.

a hengermű „szive,, a csehszlovák gyártmányú dcl-típusú szállításirányító központ, amelynek segítségével irányítják a többszáz részegység munkáját.

az ózdi kohászati üzemek új gyártásgépe az eredeti határidő előtt három hónappal készült el. a határidő előbbrehozatalát nagyban segítette a magyar és a csehszlovák vállalatok közötti szocialista szerződés. ennek eredményeként a baráti országból érkezett berendezéseket a csehszlovák szerelők segítségével szeptember első napjaiban már készre szerelték.

az első melegpróbák során az előnyújtó-, valamint az úgynevezett közbülső sor hengerállványait és egyéb berendezéseit ellenőrzik üzemi körülmények között. ezt követően hangolják össze az egymáshoz kapcsolódó berendezéseket. az új rud- és dróthengerművet próbaüzemelésre november 7-én adják át. a nagyberuházás teljes felfutás után évi 300 000 tonna, főként az építőiparban használt terméket állít majd elő, 5.5 milliméter vastagságú dróttól a 40 milliméter átmérőjű rudig./mti/

-. -

- 47 -

1445

bb. 72. aláírták a magyar-csehszlovák tervkoordinációs jegyzőkönyvet - a magyar küldöttség hazaérkezett prágából

sl/il cz

1975. szeptember 16.

szeptember 15-16-án került sor rá prágában Magyarország és Csehszlovákia központi tervező szerveinek a két ország 1976-80. évi népgazdasági tervegyeztetésével kapcsolatos záró tárgyalásaira.

a magyar delegációt Huszár István, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke, a Csehszlovák delegációt Václav Hula, a CSSZK kormányának elnökhelyettese, az állami tervbizottság elnöke vezette. a tárgyalásokon továbbá részt vett Nemeslaki Tivadar - Kohó - és Gépipari miniszter, Dr. Hetényi István tervhivatali államtitkár, a magyar-csehszlovák gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési vegyesbizottság magyar tagozatának alelnöke, Barity Miklós a magyar népköztársaság prágai nagykövete, valamint a Csehszlovák fél részéről Pavol Bahyl általános gépipari miniszter, Tibor Kurtha, a Kohó és Nehézigépipari miniszter első helyettese, és Karol Ujházy, a CSSZK állami tervbizottságának elnökhelyettese, a Csehszlovák-magyar gazdasági és műszaki tudományos együttműködési vegyesbizottság Csehszlovák tagozatának alelnöke.

a tárgyalások során a központi tervező szervek elnökei megállapították, hogy az 1976-80-as évekre vonatkozó tervkoordinációt a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, Kádár János, és Csehszlovákia kommunista pártja központi bizottságának főtitkára, Dr. Gustáv Husák által vezetett párt- és kormányküldöttségek 1974. április 10-12. között folytatott megbeszélésein a két ország gazdasági együttműködésének fejlesztése érdekében elfogadott elvekkel továbbá a KGST tagállamok gazdasági integrációja fejlesztését célzó komplex programmal összhangban folytatták le.

a tárgyalások eredményeképpen a központi tervező szervek elnökei aláírták a két ország népgazdasági tervei egyeztetéséről szóló jegyzőkönyvet, amely szerint az 1976-80-as évekre egyeztetett kölcsönös áruszállítások az 1971.-75. évi hosszulejárati kereskedelmi megállapodáshoz képest több mint 50 százalékos forgalomnövekedést irányoz elő.
/folyt.köv./

- 48 -

1750

bb.72./aláírtákfolyt./il

nagy jelentőséget tulajdonítanak az magyar népköztársaságból a CSSZK-ba irányuló gabona és nyersanyagszállításoknak, valamint a CSSZK-ból a magyar népköztársaságba irányuló tüzelő és nyersanyagszállításoknak.

a termelési szakosítás, kooperáció és kölcsönös áruszállítások alapján az 1976-80-as években a gépipari kapcsolatok fejlődnek a legdinamikusabban. a következő területekben a magyar népköztársaságnak a CSSZK-ba irányuló gépipari szállításaiban jelentősen növekednek a híradástechnikai berendezések, vegyipari és élelmiszeripari gépek és berendezések, mezőgazdasági gépek mérés- és szabályozás-technikai műszerek, közúti járműipari részegységek szállításai. a CSSZK jelentősen növeli szállításait elsősorban szerszámipari gépekből és berendezésekből, közúti járművekből, emelő- és szállító berendezésekből, mérés- és szabályozástechnikai berendezésekből, valamint mezőgazdasági gépekből.

a felek nagy jelentőséget tulajdonítanak azoknak az egyeztetett döntéseknek, amely szerint közös erővel építik meg az Adria kőolajvezetéknek a magyar népköztársaság területén átvezető szakaszát, felépítik a 750 voltos távvezeték déli ágához csatlakozó vezetékszakaszt és folytatják az előkészületeket a Gabci-kövi-nagymarosi-vízlepcsőrendszer közös megépítésére.

a központi tervező szervek elnökei megállapodtak abban, hogy már a közeli időszakban megkezdik azon kérdéseknek vizsgálatát, amelyek a két ország gazdasági együttműködésének 1980. utáni bővülését szolgálja.

a Huszár István vezette küldöttség kedden visszaérkezett Budapestre. fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent Dr. Doró György, az országos tervhivatal elnökhelyettese és asztalos Lajos Kohó és gépipari miniszterhelyettes. jelen volt Stefan Bodnár a CSSZK budapesti nagykövetségi tanácsosa./mti/

1800

--

- 49 -

J. Kito

bb 69. pásztói óvodások sikere

vid/fm /pg -cz

1975. szeptember 16.

az országos közlekedésbiztonsági tanács és az oktatásügyi minisztérium tavaly meghirdetett gyermekrajz-pályázatának óvodás kategóriájában a pásztói 1. számú óvodába járó degovits ági nyerte az első díjat. további két pásztói óvodás második, három pedig külön díjat nyert. a kitűnő szereplésért járó jutalmakat- vásárlási utalványt, társasjátékokat- kedden adták át a pásztói óvodában. megjutalmazták a kiemelkedő gyermekcsoport óvónőjét, mikuska miklósnét is, az óvoda pedig ötezer forintot kapott a biztonságos közlekedés oktatását még szemléletesebbé tevő segédeszközök vásárlására. /mti/

--

bb 65. kedden hazaérkezett

t /pr/zsu/zs/pg

-cz

1975. szeptember 16.

a magyar partizán szövetség küldöttsége, amely padányi Mihály miniszterhelyettesnek, a szövetség alelnökének vezetésével berlinben részt vett az ellenállók nemzetközi szövetségének /fir/ főtanácsülésén. /mti/

--

bb 67. magyar tudós csehszlovák kitüntetése

zs/pg -cz

1975. szeptember 16.

gerevich László akadémikust, a magyar tudományos akadémia régészeti intézetének igazgatóját archeológiai kutatásaiért és a magyar-csehszlovák tudományos együttműködés fejlesztésében végzett tevékenységéért Frantisek Palacky aranyéremmel tüntette ki a csehszlovák tudományos akadémia. gerevich professzor a 28. tudós, aki ebben a nemzetközileg is magasra értékelt kitüntetésben részesült. /mti/

--

17.30/ju

- 50 -

18as

bb. 64. /társadalmi ...2. folyt./il

dr. molnár béla hangsúlyozta, hogy a közvélemény - itthon és határainkon túl egyaránt - a nemzetközi politikai élet legjelentősebb eseményének minősíti a helsinki befejezett európai biztonsági és együttműködési értekezletet. az elfogadott terjedelmes záródokumentum aláírása megalapozottabbá és szilárdabbá tette a népek reményét a félelem nélküli bizalomépítő jövőben. a mi közvéleményünk is ezzel a tudattal helyesli a dokumentum magyar aláírását. szólt arról, hogy az értekezlet a szovjetunió, a szocialista országok, minden békeszerető állam és minden jóakaratu ember közös nagy sikere. a záródokumentumban foglalt elvek, elhatározások - mint: a realitások, a határok elismerése, az erőszakról vagy a vele való fenyegetésről lemondás, az államok szuverén egyenjogúsága, a területi integritás tiszteletben tartása, a belügyekbe való be nem avatkozás, a vitás kérdések békés rendezése - gyakorlati megvalósítása euró pába, minden aláíró ország, minden nép érdeke!

szólt arról is, hogy a helsinki tanácskozás megtartásában a záróokmány elfogadásában meghatározó szerepe volt a támogató közvéleménynek. a helsinki sikerhez is forrás volt, az elhatározások gyakorlati érvényítéséhez is nagy erő a közvélemény, minden társadalmi mozgalom és szervezet: a kommunista mozgalom elsősorban, nemkülönben a szervezett dolgozók tömege, a fiatalok, a nők mozgalma, a tudósok, a művészek, az újságírók közreműködése, a nemzetközi és valamennyi nemzeti békemozgalom.

nem egy mű befejezését sokkal inkább megvalósításának kezdetét jelenti helsinki - hangsúlyozta a szónok, és hozzátette: sokat ígérő kezdete a békés egymás mellett élés mindteljesebb érvényesülésének, az enyhülés elmélyítésének és visszafordíthatatlanná tételének, a különböző társadalmi rendszerű országok közötti, kölcsönösen előnyös és sokoldalú kapcsolatok kibontakozásának. helsinki logikája újabb és újabb előrelépést követel az európai kollektív biztonság teljes rendszere és a konferencia szellemének világméretű érvényesítése felé.

arra is felhívta a figyelmet a hnf országos tanácsának titkára, hogy a nem jelentős erők lépnek fel helsinki szelleme ellen. nem kevés jel mutatja napjainkban az enyhülés ellenfeleinek fokozódó tevékenységét. minden erővel, minden nemzetközi fórumon le kell leplezni ezeket az európai népek érdekeivel szembeni mesterkedéseket. /folyt.köv./

- 51 -

18¹⁰

bb.264.társadalmi3. folyt./11

ami az itthoni munkát illeti - mondta - tovább növekszik a konferencia utáni időszakban a társadalmi mozgalom, közvéleményünk felelőssége, és növekednek feladatai is. tevékenységünk szilárd alara támaszkodik: arra az összhangra, amely egységbe vonja az mszmp a kormány és a közvélemény állásfoglalását mind a bel-, mind a külpolitika kérdéseiben. tevékenységünk szorosán kapcsolódik a béke a biztonság és az együttműködés erőinek más szocialista országokban működő osztagaihoz, európa és a világ hasonló célokat követő mozgalmaihoz. joggal állapíthatjuk meg, hogy a nemzetközi enyhüléssel kapcsolatos kezdeményezés a szocialista országok kezében van, és joggal bizhatunk abban, hogy ez így lesz a jövőben is.

pethő tiber, az országos béketanács elnökhelyettese a tanácskozáson szóbeli kiegészítést fűzött ahhoz az előzetesen közreadott munkatervhez, amely az obt valamint az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága feladatait tartalmazza a helsinki konferencia utáni időszakban.

x x x
/folyt.köv./

bb 77. elutazott robert ingersoll, az usa külügyminiszterhelyettese

t hi/tm-ju zs la

1975. szeptember 16.

robert ingersoll, az amerikai egyesült államok külügyminiszterének első helyettese szeptember 14-16. között hivatalos látogatáson magyarországon tartózkodott.

robert ingersoll megbeszélést folytatott puja frigyés külügyminiszterrel, dr. biró józsef külkereskedelmi miniszterrel és marjai józsef külügyi államtitkárral a magyar-amerikai kapcsolatokról és a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről.

a külügyminiszterhelyettest fogadta gyenes andrás, az mszmp kb titkára, az országgyűlés külügyi bizottságának elnöke, és dr. szekér gyula miniszterelnökhelyettes.

robert ingersoll kedden látogatást tett győrben, ahol ipari létesítményeket tekintett meg. ezt követően elutazott budapestről, a repülőtéren marjai józsef külügyi államtitkár és a külügyminisztérium vezető munkatársai bucsúztatták. jelen volt eugene mcauliffe, az egyesült államok, és vladimir videnov, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete is.

ez elutazás előtt robert ingersoll a repülőtéren nyilatkozott a sajtó képviselőinek. / folyt. köv./

17.33/ju

- 52 -

1815

bb 75. az országos konferencia tatabányán az ásványi nyersanyagok felhasználásáról

1975. szeptember 16.

vid-ju la fm

ásványi nyersanyagaink felhasználásának alapvető kérdéseit megvitató kétnapos országos konferencia kezdődött kedden a tatabányai szénbányánál. akadémikusok, miniszterhelyettesek, egyetemek, kutatóintézetek és termelő üzemek, vállalatok képviselői vesznek részt a népgazdaság egészét érintő téma megvitatásában. ott volt a tanácskozáson focok jeno, az mszmp politikai bizottságának tagja is.

a tanácskozás első napját dr. osztrovszki györgy akadémikus, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettese nyitotta meg, majd a többek között dr. bognár józsef akadémikus, a magyar tudományos akadémia világgazdasági kutató intézetének igazgatója, dr. halász tiber és dr. juhász adam nehézipari miniszterhelyettesek, valamint dr. fülöp józsef akadémikus, a központi földtani hivatal elnöke tartott előadást. az előadók hangsúlyozták, hogy a xi. pártkongresszus is kiemelten foglalkozott az ország ásványi nyersanyag-ellátásával és állást foglalt a nyersanyagok, az energiahordozók fokozottabb kiaknázása mellett. e program szellemében olyan intézkedéseket vezetnek be, amelyek hatására az eddiginél nagyobb összhangot teremtenek a természeti kincsek kitermelése és feldolgozása között. a hazai ásványi anyagok világgazdaságosabb kiaknázását sürgeti a nyersanyagok világpiaci árának emelkedése is. dr. halász tiber elmondotta, hogy bár néhány fontos ásványi nyersanyaggal egyáltalán nem rendelkezőnk, a nyersanyagszükséglet több mint felét hazai forrásból elégítik ki. reális lehetőségünk van arra, hogy kőolaj- és földgáztermelésünket hsszu időn át szinten tartjuk, kőszéntermelésünket pedig fokozzuk. geológiai kutatások folynak az ország több részén is, olyan területek felderítésére, előkészítésére, ahol 1500-2000 megawatt teljesítményű, széntüzelésű hőerőműveket építenek. az 1980-1990 között létesítendő erőműveket fele arányban hazai szénbázison, fele arányban pedig hasadó-anyag-bázison tervezik létrehozni. a földtani kutatások kedvező eredményei esetén az érc- és ásványbányászat fokozottabb mértékű fejlesztésére is sor kerülhet. az ötödik és a hatodik ötéves tervben rekonstrukció, valamint új cementgyár építésével megszüntetik a cementimportját.

/ folyt. köv./

17.10/ju

- 53 -

1815

bb 75. / országos ... 1. folyt./-ju

dr. juhász ádám előadásában rámutatott, hogy a magyar alumíniumipar bázisát jelentő bauxitbányászat fejlesztési célkitűzései hasonlóak a szénbányászatéhoz. gépesítik, bővítik a régi bauxitbányákat és új, korszerű bányákat nyitnak. a jelenleg ismert hazai bauxitvagyon mennyisége és minősége 25-30 évig biztosítja az alumíniumipar nyersanyagbázisát. ezenkívül még jelentős mennyiségű felderítetlen bauxitvagyonnal is rendelkezik az ország, amely sikeres földtani kutatások esetén akár meg is kétszerezheti a nyersanyagbázist. az eddigi évi 60.000 méter helyett 100.000 métert meghaladó kutatófurásokkal igyekeznek megállapítani észak-dunántulon az új lelőhelyek bauxitkészletét. különleges feladatot jelent a nagyegyházi medence kutatása, ahol a széntelep alatt nagy mennyiségű és kitűnő minőségű bauxitot találtak. a szén és a bauxit egyidejű kitermelésére azonos aknák nyitását tervezik. itt működnek majd az első olyan hazai bányák, amelyekből nemcsak szenet, hanem bauxitot is szállítanak a felszínre. az együttes művelési rendszer gazdaságossá teszi majd az ásványkincsek kiaknázását.

az országos konferencia szerdán dr. trethon ferenc pénzügyminiszterhelyettes elnöklésével folytatja munkáját. /mti/

--

bb 76. ensz-szeminárium kezdődött a vízgyűjtő területek fejlesztéséről és hasznosításáról

t sb/mm-ju sl la

1975. szeptember 16.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium növényvédelmi szolgálatának kongresszusi termében kedden az ensz természeti kincsek energiaügyi és szállítási központja és az országos vízügyi hivatal rendezésében megkezdte tiznapos munkáját a vízgyűjtő területek fejlesztésének tervezéséről és hasznosításáról tárgyaló ensz szeminárium. a tanácskozáson több mint 30 ország és hat nemzetközi szervezet mintegy 80 küldötte vesz részt.

/ folyt. köv./

17.25/ju

- 54 -

18³⁰

bb 76. / ensz-szeminárium ... 1. folyt./-ju

a magyar kormány nevében dégen imre államtitkár, az ovh elnöke köszöntötte a szeminárium résztvevőit. hangsúlyozta, hogy a magyar állami és társadalmi szervek aktívan részt vesznek a nemzetközi vizgazdálkodási együttműködésben mind az ensz, mind a kgst különböző szervezeteiben. a nemzetközi vízügyi kapcsolatok fejlesztéséhez jelentősen hozzájárulnak majd a budapesti ensz szeminárium ajánlásai.

a tiznapos tanácskozás-sorozatot dr. a.alagappan, az ensz vizgazdálkodási osztályának vezetője, a szeminárium igazgatója nyitotta meg. többek között elmondotta, hogy a vízgyűjtő területek fejlesztésének komplex témáit tárgyalják meg ezen a szemináriumon, összegezik a világon e témakörökben fellelhető legjobb tapasztalatokat, melyeknek közreadásával jó szolgálatot tesz a tanácskozás a fejlett és a fejlődő országoknak egyaránt. /mti/

--

bb 73. megkezdődött a zenészek nemzetközi szövetsége végrehajtó bizottságának budapesti ülése

i ro/be-ju zs la

1975. szeptember 16.

kedden a szot szálló tanácstermében vass imre, a művészeti szakszervezetek szövetségének főtitkára nyitotta meg a zenészek nemzetközi szövetsége végrehajtó bizottságának négynapos ülését. a testület john morton / nagy-britannia/ elnökletével egyebek között a rádióban, a televízióban, a hangfelvételeknél foglalkoztatott zenészek problémáiról, a rögzített zenével foglalkozó előadóművészi jogairól és a zenészek nemzetközi szövetsége ix. kongresszusának előkészítéséről tárgyal. a megnyitó ülésen jelen volt gerald croasdeall, a színészek nemzetközi szövetségének főtitkára, valamint az unesco képviselője is.

i n n e n embargó: 20 óráig!

a művészeti szakszervezetek szövetségének elnöksége kedden este a vb-ülés résztvevői tiszteletére fogadást adott a zeneművészek vörösmarty téri klubjában. /mti/

--

17.00/ju

- 55 -

18⁴⁰

bb 78. az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának
ülése

t ms/gg-ju zs la

1975. szeptember 16.

dr. majercsik sándor, az mti tudósítója jelenti:

az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága kedden
dr. pesta lászló elnöklésével tartott ülésén az 1974. évi zár-
számadások szociális és egészségügyi részét tárgyalta meg.

dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter tájékoztató-
jában aláhuzta: nemcsak az egészségügyi tárcát, hanem egész tár-
sadal munkát is nagy feladatok elé állítja az a tény, hogy immár
állampolgári joggá vált az egészségügyi ellátáshoz való jog. ennek
szükségszerű következménye, hogy az adott lehetőségek határaink
belsőn belül tovább kell fejleszteni a kórházi ellátást, s a kórházépi-
tésen túl nagyarányú rekonstrukciós programot kell végrehajtani.
a folyamat már megindult. a cél az, hogy mindenki megfelelő he-
lyen s időben a számára szükséges színvonalu ellátásban része-
süljön. a járó-beteg ellátás, amelynek fejlesztéséért oly sokat tett
az egészségügy, csak akkor töltheti be igazán hivatását, ha meg-
felelő intézeti háttér áll mögötte.

örvendetes, hogy tavaly az élveszületések száma 30 000-rel
haladta meg az előző évit. ez a kedvező tendencia természetesen
fokozott követelményeket támaszt mind egészségpolitikai, mind költ-
ségvetési vonatkozásban. utalt a miniszter a szülészeti ágyak számá-
nak nagyarányú növelésére, ami azonban tulnyomórészt nem új létesít-
mények révén, hanem a meglevő ágyak bizonyos átcsoportosításával
valósult meg.

a gyermekintézmények fejlesztése ugyancsak folyamatos és fontos
feladat. a probléma nem annyira a minőségben, mint inkább a mennyi-
ségben van. különösen a munkaerőhiány jelent nehézséget. a hely-
zetet nehezíti, hogy részben a munkaidő csökkentés, részben a szü-
lési szabadság, a gyermekgondozási segély miatt bekövetkezett ki-
esések folytán a bölcsődékben és más gyermekintézményekben és a
kórházakban is jelentős létszámgondokkal küzdenek.

az iskolaorvosi hálózat továbbfejlesztésével kapcsolatban hang-
súlyozta: ezt nem lehet csak főfoglalkozásu iskolaorvosokkal meg-
oldani. a feladat egy részét - a megelőző-gyógyító munkát - a gyer-
mekkörzeti orvosok vállalhatják, míg a közegészségügyi-járványügyi
feladatok a köjállok orvosaira és dolgozóira, nem utolsó sorban
a magasan képzett közegészségügyi-járványügyi ellenőrökre hárul.

/folyt.köv./

18.05 rj

- 56 -

18us

bb. 78. / az országgyűlés... 1. folyt./rj

az átlagos életkor növekedése természetesen magával hozza
az idős emberek számának növekedését, akik a többi felnőtt kor-
osztályoknál gyakrabban szorulnak orvosi ellátásra, gondozásra. ki-
vánatos lenne, hogy a házigondozás megszervezésére készülő egész-
ségügyi minisztériumi irányelvet a tanácsok is alkalmazzák a maguk
hatáskörében. szükséges ezenkívül a szociális otthoni ágyak számá-
nak növelése is, mégpedig mind az egyszerű, mind az ugynevezett be-
tegetthonokban. jelenleg ugyanis a különböző intézetekben fekvő
betegek jelentős számban feleslegesen foglalnak el olyan magas fel-
készültségű betegágyakat, amelyek igénybe vételére az ő esetükben
nincs szükség, szakmailag indokolatlan.

az üzemegészségügyről szólva aláhuzta: az üzemorvos feladata-
és ezt az elvet igyekszünk érvényre juttatni - hogy az illető munka-
hely sajátosságainak megfelelően gondoskodják a betegségek megelőzésé-
ről és segítse a gyógyult betegek rehabilitációját. ezen a téren még
csak gyermekcipőben járunk - bár a tervek, elgondolások világosan áll-
nak is előttünk.

palotai károly, a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának
helyettes vezetője a társadalombiztosítás 1974. évi helyzetét jelle-
mezve elmondta: a társadalombiztosítás kiadásai - a nyugdíjalapokkal
együtt - az 1973. évi 35.6 milliárd forintról 41.7 milliárd forint-
ra, tehát 17.1 százalékkal nőttek, míg a közvetlen bevételek 28.2
milliárdról 30.8 milliárd forintra emelkedtek. a kiadások dinamikusabb
növekedésében a biztosítottak számának emelkedésén túl az átlag-
keresetek emelkedése, - elsősorban a szociálpolitikai, köztük
a népesedéspolitikai intézkedésekkel kapcsolatos szolgáltatások fej-
lesztése - valamint az energiahordozók árának emelése miatt folyó-
sitott pótlékok játszottak szerepet.

a népesedéspolitikai határozat alapján jelentősen nőttek a szülő-
nőket és anyákat megillető szolgáltatások, hasonlóképpen a családi
pótlékok, és fontos intézkedések történtek a nyugdíjasok helyzetének
javítására is. az idén életbelépett egységes társadalombiztosítási
törvény alapján pedig sor került az alacsony összegű nyugdíjak eme-
lésére.

/folyt.öv./

18.10 rj

- 57 -

18⁵⁰

bb. 78. az országgyűlés... 2. folyt./rj

a táppénzes állomány az előző évi amúgy is magas 5.4 százalékról 5.8 százalékra emelkedett. bár a növekedés egy része a gyermekápolási táppénzjogosultság kiterjesztéséből, más része az influenzajárványból adódott, kétségtelen, hogy munkafegyelmi kérdések is szerepet játszottak. éppen ezért szükség lesz hatékonyabb felülvizsgálati rendszer kiépítésére. emelkedtek a gyógyszerköltségek is. ennek oka részben az, hogy több olyan gyógyszer rendelhető a társadalombiztosítás terhére, amelyet korábban nem engedélyeztek, azonkívül az anyák védelmében fogamzásgátló tabletták, a csecsemők ellátásának fejlesztésére pedig minőségi gyógytápszerek is rendelhetők. a gyógyszerköltségek növekedésében nagy szerepet játszik a nagyfokú gyógyszerigényesség is, ami egyébként világtendencia.

bölcsföldi tibor, a szot üdültetési főigazgatóságának helyettes vezetője elmondta, hogy a szot üdültetés céljából igénybe veszi más szervek segítségét is. így például a belkereskedelmi minisztérium segítségével szállodai helyeket bárelnek és kollégiumokban is elhelyezik az üdülők egy részét a nyári fődényben. külföldi üdültetésben tavaly 17 000-en részesültek. a népesedéspolitikai határozat nyomán a családi üdültetésben részesülő gyermekek korhatárát három évről két évre szállították le. bevezették a kisbabás üdültetést a gyermekgondozási segélyen levő anyák, illetőleg szülők részére, a fiatal házások számára pedig lehetővé vált az ugynevezett nászutas üdültetés. a nagycsaládosok üdültetésének elősegítésére balatonbogláron, alsóörsön és szántódon, valamint balatonlellén korszerűen felszerelt kisházak telepeket hoztak létre; ugyancsak a nagycsaládosok üdülését könnyíti meg, hogy a harmadik és további gyermek után nem kell térítési díjat fizetni. mindezen túl továbbra is fenn kívánják tartani a kedvezményes áru jutalomüdüléseket is.

madarasi attila pénzügyi államtitkár felszólalásában rámutatott, hogy míg a negyedik ötéves terv első négy évében a folyóáron számított nemzeti jövedelem összesen 36 százalékkal nőtt, addig az egészségügyi intézményekre fordított kiadások emelkedése 42, a társadalombiztosítási kiadásoké pedig 65 százalék volt.

a beszámolókat követő vitában a képviselők fölvetették, hogy a tanácsok az egészségügyi beruházásokra előirányzott összegeknek csak 55 százalékát használták fel, részben előkészítési hibák, részben kapacitás hiánya folytán. szóltak arról, hogy az egészségügy fejlesztését hosszútávú terv keretében kellene megoldani.

/folyt.köv./

18.20 rj

- 58 -

18.55

bb. 78. /az országgyűlés... 3. folyt./rj

többen rámutattak az üres orvosi állások nagy számából és különösen a közpénzkáderhiányból adódó problémákra. kérték az orvosi gép- és műszerellátás fejlesztését, az alapellátásban dolgozó orvosok jobb műszerellátását. meggyőzően mutattak rá, hogy az egészségügynek ma még jelentős belső tartalékai vannak; többek között belső átcsoportosításokkal tovább lehet javítani a szülőanyag intézeti elhelyezését és megoldást lehet találni más, a népesedési határozat végrehajtásával kapcsolatos problémákra is.

a felszólalásokra dr. schultheisz emil és palotai károly válaszolt.

a vitában felszólt dr. tóth jános, dr. dévald józsef, dr. kiss istván, dr. radnai éva, dr. kaposvári julia országgyűlési képviselők és dr. bartha ferenc, a főváros egészségügyi főosztályának vezetője. /mti/

--

bb 64. / társadalmi ... 4. folyt./-ju

a feladatok mondta - lényegében három csoportba sorolhatók. az elsőbe azok az akciók és lépések, amelyeknek célja a helsinki dokumentum minél szélesebb körű megismertetése itthon, a nemzetközi munkában pedig annak a szorgalmazása - első sorban a nyugati aláírók körében -, hogy hajtsák végre a dokumentum előírásait, ajánlásait, rendelkezéseit. nagy hangsúlyt kell fektetni a dokumentum egységes értelmezésére közvéleményünkben. a feladatok másik csoportja az együttműködés elősegítésére hivatott. ennek jegyében például tevételesen részt veszünk a bécsi nemzetközi béke intézet munkájában, folytatjuk a magyar-olasz fórum működését, hasznos eszmecseréit. a harmadik feladatcsoport tömören így fogalmazható meg: leszerelésért és a katonai enyhülésért folytatott küzdelem. magyarország is képviselteti magát az 1976-ban megrendezendő leszerelési világfórumon angliában, s e tanácskozás előkészítésből is kivesszük részünket.

/ folyt. köv./

18.15/ju

- 59 -

19.00

bb 64. / társadalmi ... 5. folyt./-ju

békemozgalomunk és a magyar nemzeti bizottság úgy értékeli, hogy a helsinki tanácskozás és dokumentum lezárt egy hosszú szakaszt a nemzetközi munkában, de egyben - a jövőt tekintve - meg is teremtette a további cselekvés igen széles bázisát. feladataink tehát egyfelől a dokumentum elveinek megvalósítását segítő munkából adódnak, másfelől: elő kell segítenünk az új európai biztonsági rendszer megteremtését, a társadalmi cselekvés tekintélyével, erejével is.

a referátumok és a beterjesztett munkaterv együttes vitájában felszólalók közös véleménye volt, hogy rendkívül fontos a helsinki dokumentumban foglaltak egységes értelmezése. örömmel üdvözölték, hogy a kossuth kiadó rövidesen közreadja a történelmi jelentőségű okmány teljes szövegét. a megfogalmazott - 35 aláírással szentesített - célok és állásfoglalások megvalósításában is járjunk elől kezdeményezéseinkkel - hangoztatták a vita résztvevői.

a véleménycserében felszólalt: gyovai gyula, a magyar külügyi intézet igazgatója, dr. berecz jános, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, somsák jánosné, miskolci lenin, kohászati művek szocialista brigádvezetője, tóth zoltán, a budapesti műszaki egyetem kisz-bizottságának titkára, dr. várkonyi imre prépost kanonok, berend t. iván, a marx-károly közgazdasági tudományegyetem rektora, horváth lászlóné, a budapesti egyesült villamos gépgyár tekerceselő szalagvezetője, cseres tiber kossuth díjas író, tóth gyuláné zenepedagógus, dr. szamosközi istván református püspök, darvasi istván, az obt alelnöke, balogh lajos művelődés-ház-igazgató és borbély gábor, a kisz központi bizottságának titkára.

a vita után elfogadták a beterjesztett munkatervet, és a tanácskozás résztvevői állásfoglalást tettek közzé, amely hangsúlyozza:

/ folyt. köv./

18.25/ju

- 60 -

1908

bb 64. / társadalmi ... 6. folyt./-ju

az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága és az országos béketanács elnöksége örömmel üdvözli a helsinki aláírt dokumentumot. elégedetten állapítja meg, hogy az egyezmények megfelelnek a békés egymás mellett élés szellemének, jó lehetőséget teremtenek olyan politikai légkör létrehozására, amely az európai béke és biztonság megszilárdítását szolgálhatja. most a kormányokra hárul a kötelesség, hogy munkádjának az általuk is elfogadott tervek valóra váltásán.

- hazánk, a magyar népköztársaság, a szovjetunió és a többi szocialista ország elvi szilárdtsággal, következetességgel és türelemmel munkálkodott az európai biztonsági és együttműködési konferencia létrehozásáért és sikeréért. meggyőződésünk, hogy a békés egymás mellett élés politikájának elfogadása és érvényesítése minden nép érdeke. ezért igényeltük kezdetől fogva a népek tudatos és cselekvő részvételét a helsinki konferencia előkészítésében. földrészünk békeszerető erői nagyhatású megmozdulásokon, nemzetközi fórumokon, két- és többoldalu eszmecsereken küzdöttek az európai béke és biztonság ügyéért. ezek az akciók szembefordultak a konferenciát és így az együttműködést ellenző politikai erőkkel és csoportosulásokkal, s utat nyitottak a történelmi realitásnak megfelelően, valamennyi nép érdekeit kifejező egyezmény aláírása számára.

- európa a múltban kétszer volt világháború tüzfészke. most ugyanitt, földrészünk történetében először a különböző társadalmi rendszerű államok közös erőfeszítéssel munkálták ki a tartós és békés egymás mellett élés útjait, és feltárták azokat a lehetőségeket, amelyek birtokában a kormányok népeik javára tovább mélyíthetik a gazdasági, tudományos, kulturális és műszaki együttműködést. a helsinki elfogadott elvek kedvező feltételeket teremtenek a békéért és a társadalmi haladásért folyó nemzetközi küzdelemhez.

most a kölcsönös bizalom légkörének erősítésével kell következetesen küzdenünk a hidegháború valamennyi maradványának felszámolásáért, az enyhülési folyamat visszafordíthatatlanná tételéért, és azért, hogy a politikai enyhülést kövesse katonai enyhülést.

/ folyt. köv./

18,35/ju

- 61 -

1910

bb 64. / társadalmi ... 5. folyt./-ju

békemozgalomunk és a magyar nemzeti bizottság úgy értékeli, hogy a helsinki tanácskozás és dokumentum lezárt egy hosszú szakaszt a nemzetközi munkában, de egyben - a jövőt tekintve - meg is teremtette a további cselekvés igen széles bázisát. feladataink tehát egyfelől a dokumentum elveinek megvalósítását segítő munkából adódnak, másfelől: elő kell segítenünk az új európai biztonsági rendszer megteremtését, a társadalmi cselekvés tekintélyével, erejével is.

a referátumok és a beterjesztett munkaterv együttes vitájában felszólalók közös véleménye volt, hogy rendkívül fontos a helsinki dokumentumban foglaltak egységes értelmezése. örömmel üdvözölték, hogy a kossuth kiadó rövidesen közreadja a történelmi jelentőségű okmány teljes szövegét. a megfogalmazott - 35 aláírással szentesített - célok és állásfoglalások megvalósításában is járjunk elől kezdeményezéseinkkel - hangoztatták a vita résztvevői.

a véleménycserében felszólalt: gyovai gyula, a magyar külügyi intézet igazgatója, dr. berecz jános, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, somsák jánosné, miskolci lenin kohászati művek szocialista brigádvezetője, tóth zoltán, a budapesti műszaki egyetem kisz-bizottságának titkára, dr. várkonyi imre prépost kanonok, berend t. iván, a marx-károly közgazdasági tudományegyetem rektora, horváth lászlóné, a budapesti egyesült villamos gépgyár tekerceselő szalagvezetője, cseres tiber kossuth díjas író, tóth gyuláné zenepedagógus, dr. szamosközi istván református püspök, darvasi istván, az obt alelnök, balogh lajos művelődés-ház-igazgató és borbély gábor, a kisz központi bizottságának titkára.

a vita után elfogadták a beterjesztett munkatervet, és a tanácskozás résztvevői állásfoglalást tettek közzé, amely hangsúlyozza:

/ folyt. köv./

18.25/ju

- 60 -

1905

bb 64. / társadalmi ... 6. folyt./-ju

az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága és az országos béketanács elnöksége örömmel üdvözli a helsinki aláírt dokumentumot. elégedetten állapítja meg, hogy az egyezmények megfelelnek a békés egymás mellett élés szellemének, jó lehetőséget teremtenek olyan politikai légkör létrehozására, amely az európai béke és biztonság megszilárdítását szolgálhatja. most a kormányokra hárul a kötelesség, hogy munkádjának az általuk is elfogadott tervek valóra váltásán.

- hazánk, a magyar népköztársaság, a szovjetunió és a többi szocialista ország elvi szilárdtsággal, következetességgel és türelemmel munkálkodott az európai biztonsági és együttműködési konferencia létrehozásáért és sikeréért. meggyőződésünk, hogy a békés egymás mellett élés politikájának elfogadása és érvényesítése minden nép érdeke. ezért igényeltük kezdettől fogva a népek tudatos és cselekvő részvételét a helsinki konferencia előkészítésében. földrészünk békeszerető erői nagyhatású megmozdulásokon, nemzetközi fórumokon, két- és többoldalu eszmecseréken küzdöttek az európai béke és biztonság ügyéért. ezek az akciók szembefordultak a konferenciát és így az együttműködést ellenző politikai erőkkel és csoportosulásokkal, s utat nyitottak a történelmi realitásnak megfelelően, valamennyi nép érdekeit kifejező egyezmény aláírása számára.

- európa a múltban kétszer volt világháború tüzfészke. most ugyanitt, földrészünk történetében először a különböző társadalmi rendszerű államok közös erőfeszítéssel munkálták ki a tartós és békés egymás mellett élés útjait, és feltárták azokat a lehetőségeket, amelyek birtokában a kormányok népeik javára tovább mélyíthetik a gazdasági, tudományos, kulturális és műszaki együttműködést. a helsinki elfogadott elvek kedvező feltételeket teremtenek a békéért és a társadalmi haladásért folyó nemzetközi küzdelemhez.

most a kölcsönös bizalom légkörének erősítésével kell következetesen küzdenünk a hidegháború valamennyi maradványának felszámolásáért, az enyhülési folyamat visszafordíthatatlanná tételéért, és azért, hogy a politikai enyhülést kövesse katonai enyhülést.

/ folyt. köv./

18,35/ju

- 61 -

1910

bb 64. / társadalmi 7. / folyt/-ju

- az enyhülés ellenfelei nem tették le a fegyvert: továbbra is fellépnek a népek érdekei és a társadalmi haladás ügye ellen. változatlanul az a céljuk, hogy bizalmatlanságot szítsanak a népek között. az augusztusban aláírt megállapodások szellemével ellentétben, az államok szuverenitásának nemzetközileg elfogadott normáit megsértve, kihívóan beavatkoznak más országok belügyeibe, igyekeznek megzavarni a népek antifasiszta harcát és a demokratikus átalakulásért folytatott küzdelmét.

mi, amikor visszautasítjuk ezt a tevékenységet, azt valljuk, hogy a következő legfontosabb feladat a záróokmányban elfogadott elvek maradéktalan valóra váltása. ebben a küzdelemben továbbra is számítunk a békeszerető közvélemény erejére és részvételére.

a helsinki alapelvek megvalósításáért folytatott küzdelem összhangban van a szocialista békepolitika elveivel, megegyezik a népek érdekeivel; ezért arra törekszünk, hogy európai népei a jövőben is segítsék elő, hogy kormányaik és politikusaik a megállapodások szellemében tevékenykedjenek.

szilárd elhatározásunk, hogy a jövőben is lankadatlanul küzdünk az európai béke és biztonság érvényesüléséért. e célért akkot tehetjük a legtöbbet, ha fegyelmetten résztveszünk a szocialista építómunkában, tovább erősítjük a szocialista országok egységét és támogatjuk az európai népek közötti sokoldalú együttműködést.

biztosak vagyunk abban, hogy azok a békeszerető erők, amelyek előmozdították az európai biztonsági és együttműködési konferencia sikerét, együttes erővel elérhetik: a gyakorlatban érvényesüljenek azok az elvek és normák, amelyek betartására az érintett államok legmagasabb szintű képviselői helsinki aláírásukkal elkötelezték magukat.,, /mti/

bb 81. a magyar szolidaritási bizottság küldöttsége

k/tf/s/zs/pg la 1975. szeptember 16.

kedden moszkvába utazott, ahol résztvesz az afroázsiai népek szolidaritási szervezetének sorrendbe xii. - végrehajtó bizottsági ülésén. /mti/

--

18.50/ju

- 62 -

1915
D

bb 79. a budapesti képviselőcsoport

i/tf/s/pg la 1975. szeptember 16.

kedden - dr. vida miklós vezetésével- ülést tartott. megtárgyalta a parlament őszi ülészakára való felkészülést. szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke tájékoztatta a képviselőket a főváros 1974. évi tervének megvalósításáról és az 1975. évi budapesti terv várható teljesítéséről. /mti/

--

bb 80. először megválasztott budapesti képviselők

i/tf/s/zs/pg la 1975. szeptember 16.

részére a hazafias népfront budapesti bizottságánál kedden baráti beszélgetést rendeztek: a már többéves parlamenti tapasztalattal rendelkező fővárosi törvényhozók adtak-tanácsokkal, elmények felidézésével, feladatok és tervek ismertetésével- utravalót. a munkához az új ciklusban. az országgyűlési képviselők budapesti csoportjának 21 olyan tagja van, aki a legutóbbi választáson kapott első ízben mandátumot. /mti/

--

bb 82. budapestre érkezett az ndk tervbizottságának küldöttsége

sz/tm/pg la 1975. szeptember 16.

huszár istvánnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, az országos tervhivatal elnökének meghívására kedden az esti órákban budapestre érkezett az ndk állami tervbizottságának küldöttsége, az 1976-80 évi magyar-ndk tervegeztetés lezárására. a delegációt gerhard schürer, a német demokratikus köztársaság miniszterelnökhelyettese, az állami tervbizottság elnöke vezeti.

a küldöttség fogadására a ferihegyi repülő téren megjelent huszár istván, dr. szalai béla, külkereskedelmi államtitkár, dr. gadó ottó, az országos tervhivatal elnökhelyettese. jelen volt gerhard reinert, az ndk budapesti nagykövete is. /mti/

--

18.54/ju

- 63 -

1920

bb 77. / elutazott robert ingersoll ... 1. folyt./-ju

magyarországi látogatásomnak nem kifejezetten tárgyalások folytatása volt a célja, hanem inkább az a szándék vezérelt, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzek eddig kialakult kétoldalu kapcsolatainkról, s közelebbről megismerjem az ezen a téren adódó újabb lehetőségeket. úgy vélem, hogy az államaink közötti viszony fejlesztésére, kapcsolataink bővítésére még számos további lehetőség kínálkozik. jómagam például, aki korábban üzletember voltam, sokrétű lehetőséget látok az országaink közötti gazdasági együttműködésre. ezekről a kérdésekről magyarországi látogatásom során alkalmam volt hivatalos személyiségekkel is eszmecsere-t folytatni. egyébként éppen ma látogattam meg egyik gyárunkat, amely az én megítélésem szerint megfelelő adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy exportáljon az egyesült államokba. emellett bizonyára sok egyéb lehetőség is van a gazdasági kapcsolat kölcsönös fejlesztésére.

ugyancsak ezzel a témával kapcsolatban említette meg az amerikai külügyminiszterhelyettes, hogy kilenc évvel ezelőtt mint közgazdasági szakember már járt hazánkban, de hivatalos minőségben ez az első látogatása. mint mondotta, mostani magyarországi útja során, jó benyomásokat szerzett. győrből például megtekintette a gumigyárat, s meglepő volt számára az üzemkor-szerű technikai felszereltsége, a gyártott termékek széles skálája. a gyár termékei többek között az egyesült államokba is eljutnak.

arra a kérdésre, hogyan értékeli a helsinki csúcstalálkozó eredményeit az egyesült államok és a szocialista országok közötti kapcsolat szempontjából, robert ingersoll azt válaszolta, hogy véleménye szerint a helsinki csúcstalálkozó elsősorban az európai országok vezető államférfiainak találkozója és megállapodása volt. hozzáfűzte, hogy a maguk részéről - csatlakozva szövetségeikhez - elfogadták az ott kidolgozott záróokmányt, és az abban foglalt elveket. ford amerikai elnök kijelentésére utalva hangsúlyozta: hiszünk ezekben az elvekben, ugyanakkor nagy jelentőséget tulajdonítunk azok gyakorlati megvalósulásának is. érthető tehát, hogy a magunk részéről is élénk érdeklődéssel várjuk, hogyan segítik elő a különböző érdekelt országok a helsinki-ben elfogadott alapelvek valóra váltását.

/ folyt. köv./

18.50/ju

18.50

- 64 -

bb 77. / elutazott robert ingersoll... 2. folyt./-ju

végezetül a külügyminiszterhelyettes annak a véleményének adott hangot, hogy a kétoldalu kapcsolatok bővítése a legjobb eszköz egymás kölcsönös, jobb megismerésére. meggyőződése, hogy a magyarországi és az amerikai egyesült államok között fennálló államközi érintkezés tovább bővíthető, s a maga részéről a kapcsolatok további fokozását bátorítja mindkét irányban.
/mti/

--

bb 83. az országgyűlési képviselők megyei csoportjainak tanácskozásai

ö vid/fm-ju fm la

1975. szeptember 16.

az országgyűlési képviselők baranya, b^ács-kiskun, békés, borsod, győr-sopron, heves, komárom, nógrád és vas megyei csoportjai kedden a megyeszékhelyeken ülészttek. a képviselők meg-tárgyalták az országgyűlés soronkövetkező ülészakának előkészületeit, valamint ez évi munkatervüket.

a komárom megyei képviselőcsoport ülésén - dr. antalóczy albertnek, a megyei pártbizottság titkárának tájékoztatója alapján - megvitatták a megye társadalmi, politikai és gazdasági helyzetét a negyedik ötéves terv teljesítésének várható eredményeit. a tanácskozáson résztvett focs jenő, az mszmp politikai bizottságának tagja, tatabánya országgyűlési képviselője.

a b^ács-kiskun megyei képviselőcsoport ezen a napon tartotta alakuló ülését, amelyen boza józsefet választották meg a csoport vezetőjévé. a tanácskozáson külön köszöntötték raffai saroltát, az országgyűlés alelnökét.

a békés megyei csoportülésen jelen volt többek között puja frigyos külügyminiszter, országgyűlési képviselő. a fel-szóalók foglalkoztak az ötödik ötéves terv előkészületeivel is, és több javaslatot tettek a mezőgazdaság fejlesztésével kapcsolatban.

/ folyt. köv./

18.55/ju

18.55

- 65 -

bb 83. / az országgyűlési ... 1. folyt./-ju

a borsodi képviselőket tájékoztatták az idei esztendő eddig eltelt időszakában borsod megyében megvalósított beruházásokról és a további beruházásokkal kapcsolatos problémákról.

győr-sopron megye országgyűlési képviselőit a pénzügyminiszterium győri területi főigazgatóságának képviselője informálta a megye pénzügyi gazdálkodásáról. /mti/

bb 84. / a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

-ju la

1975. szeptember 16.

36. társadalmi segítséggel épített óvodát avattak tatabányán
37. a munka ábrázolása a kisgrafikában
38. újabb motel a büki gyógyfürdőben
39. fagazdasági tanácskozás nagykanizsán
40. olajipari szakmunkásképző kollégium szőnyben
41. a szolnok megyei tanács vb ülése
42. magyar küldöttség utazott a genti nemzetközi vásárra
43. kukoricafajták nyugat-dunántul részére
44. fémhulladék-gyűjtés
45. végső bucsu lajti tibortól
46. a veszprém megyei tanács vb ülése
47. kacsahus
48. budapesti művészeti hetek
49. állatkerti konferencia
50. a heves megyei tanács vb ülése
51. a magyar-csehszlovák barátsági hét borsodi rendezvényei
52. sajtótájékoztató a központi fejlesztési program teljesítéséről
53. kiállítás a csepeli munkásotthonban
54. szarvasbögés a bükkben
55. az országgyűlés építési bizottságának ülése
56. magyar-ndk építésügyi együttműködés
57. tüzzománc kiállítás
58. nagyszüret a duna-tisza közén
59. a keresztyén békekonferencia ülése
60. hitel az adriai kőolajvezeték építésére

/ folyt. köv./

19.12/ju

- 66 -

1930

bb 84. / a belföldi 1. folyt./-ju

61. buzatermesztési tanácskozás orosházán
 62. a budapesti levegőtisztasági bizottság ülése
 63. a szocialista országok társadalomkutatóinak tanácskozása
 64. az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága és az obt együttes ülése
 65. hazaérkezett a partizán szövetség küldöttsége
 66. napirenden a kgst országok szintetikus alapú gumigyártása
 67. magyar tudós csehszlovák kitüntetése
 68. melegüzemi próba ózdon
 69. pásztói óvodások sikere
 70. termel a galvanizáló üzem
 71. évnvítő a közgazdaságtudományi egyetemen
 72. aláírták a magyar-csehszlovák tervekkoordinációs jegyzőkönyvet
 73. a zenészek nemzetközi szövetségének vb ülése
 74. magyar vezetők fogadták új etiópiai nagykövetünket
 75. országos konferencia tatabányán
 76. ensz szeminárium a vízgyűjtő területekről
 77. elutazott az amerikai külügyminiszterhelyettes
 78. az országgyűlés szociális bizottságának ülése
 79. a budapesti képviselőcsoport ülése
 80. baráti beszélgetés először megválasztott budapesti képviselőkkel
 81. moszkvába utazott a szolidaritási bizottság küldöttsége
 82. budapestre érkezett az ndk tervbizottságának delegációja
 83. megyei képviselőcsoport ok ülése
 84. hírjegyzék
- /mti/

bb 85. időjárásjelentés

tm/pg la

1975. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 16-án, kedden 19 órakkor:
meleg marad az idő

várható időjárás szerda estig: az ország keleti felén kevés felhő, száraz idő. a dunántulon több felhő, legfeljebb néhány helyen záporral, zivatarral. napközben időnként megélénkülő déli, délnyugati szél. a hajnali órákban egy-két helyen köd. meleg marad az idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 25-30 fok között.

/mti/

19,30/ju

- 67 -

20°

bb 83. / az országgyűlési ... 1. folyt./-ju

a borsodi képviselőket tájékoztatták az idei esztendő eddig eltelt időszakában borsod megyében megvalósított beruházásokról és a további beruházásokkal kapcsolatos problémákról.

győr-sopron megye országgyűlési képviselőit a pénzügyminiszterium győri területi főigazgatóságának képviselője informálta a megye pénzügyi gazdálkodásáról. /mti/

bb 84. / a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

-ju la

1975. szeptember 16.

36. társadalmi segítséggel épített óvodát avattak tatabányán
37. a munka ábrázolása a kisgrafikában
38. újabb motel a büki gyógyfürdőben
39. fagazdasági tanácskozás nagykanizsán
40. olajipari szakmunkásképző kollégium szőnyben
41. a szolnok megyei tanács vb ülése
42. magyar küldöttség utazott a genti nemzetközi vásárra
43. kukoricafajták nyugat-dunántul részére
44. fémhulladék-gyűjtés
45. végső bucsu lajti tibortól
46. a veszprém megyei tanács vb ülése
47. kačsahus
48. budapesti művészeti hetek
49. állatkerti konferencia
50. a heves megyei tanács vb ülése
51. a magyar-csehszlovák barátsági hét borsodi rendezvényei
52. sajtótájékoztató a központi fejlesztési program teljesítéséről
53. kiállítás a csepeli munkásotthonban
54. szarvasbőgés a bükkben
55. az országgyűlés építési bizottságának ülése
56. magyar-ndk építésügyi együttműködés
57. tűzzománc kiállítás
58. nagyszüret a duna-tisza közén
59. a keresztyén békekonferencia ülése
60. hitel az adriai kőolajvezeték építésére

/ folyt. köv./

19.12/ju

- 66 -

1980

bb 84. / a belföldi 1. folyt./-ju

61. buzatermesztési tanácskozás orosházán
62. a budapesti levegőtisztasági bizottság ülése
63. a szocialista országok társadalomkutatóinak tanácskozása
64. az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága és az obt együttes ülése
65. hazaérkezett a partizán szövetség küldöttsége
66. napirenden a kgst országok szintetikus alapu gumigyártása
67. magyar tudós csehszlovák kitüntetése
68. melegüzemi próba ózdon
69. pásztói óvodások sikere
70. termel a galvanizáló üzem
71. évnnyitó a közgazdaságtudományi egyetemen
72. aláírták a magyar -csehszlovák tervekkoordinációs jegyzőkönyvet
73. a zenészek nemzetközi szövetségének vb ülése
74. magyar vezetők fogadták új etiópiai nagykövetünket
75. országos konferencia tatabányán
76. ensz szeminárium a vízgyűjtő területekről
77. elutazott az amerikai külügyminiszterhelyettes
78. az országgyűlés szociális bizottságának ülése
79. a budapesti képviselőcsoport ülése
80. baráti beszélgetés először megválasztott budapesti képviselőkel
81. moszkvába utazott a szolidaritási bizottság küldöttsége
82. budapestre érkezett az ndk tervbizottságának delegációja
83. megyei képviselőcsoport ok ülése
84. hírjegyzék

/mti/

-.-

bb 85. időjárásjelentés

tm/pg la

1975. szeptember 16.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 16-án, kedden 19 órakkor:
meleg marad az idő

várható időjárás szerda estig: az ország keleti felén kevés felhő, száraz idő. a dunántulon több felhő, legfeljebb néhány helyen záporral, zivatarral. napközben időnként megélénkülő déli, délnyugati szél. a hajnali órákban egy-két helyen köd. meleg marad az idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 25-30 fok között.

/mti/

-.-

19,30/ju

- 67 -

2000

bb 86. elutazott a csehszlovák nemzetvédelmi miniszter

t pr/s-ju zs la

1975. szeptember 16.

kedden elutazott budapestről martin dzur hadseregtábornok, a csehszlovák szocialista köztársaság nemzetvédelmi minisztere, aki czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter meghívására - katonai küldöttség élén - hivatalos, baráti látogatást tett magyarországon. itt tartzkodása során a küldöttséget fogadta kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára; a delegáció meglátogatott több katonai alakulatot, ismerkedett életükkel, a kiképzési módszerekkel. vendégeink felkerestek ipari és mezőgazdasági üzemeket is és eszmecsere folytattak a magyar néphadsereg vezetőivel a két testvéri hadsereget kölcsönösen érintő kérdésekről.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren czinege lajos valamint a honvédelmi minisztérium katona tanácsának és a magyar néphadsereg tábornoki karának több tagja bucsuztatta. ott volt dr. václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete, valamint a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos katonai és légügyi attaséja. /mti/

bb 87. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

-ju la

1975. szeptember 16.

85. időjárásjelentés
86. elutazott martin dzur
87. hirjegyzék
/mti/

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője : burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

20.50/ju

- 68 -

2112

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

bb. 1. gazdag kulturális program a külföldi magyar intézetekben

i/nm/zsu/rj hi la

1975. szeptember 17.

a szokásosnál is gazdagabb színesebb az a program, amelyet a kulturális kapcsolatok intézete állított össze a határainkon túl tevékenykedő magyar kulturális intézmények számára. a berlini magyar kultúra házában szeptember 26-tól bábkiállításban gyönyörködhetnek a nézők, majd november 6-tól gross arnold tálrata fogadja a látogatókat november végén a hungexpo informálja a baráti szocialista ország fővárosában élőket a magyar népgazdaságról. az év utolsó kiállítása pedig az iparművészeti muzeum kincsestárából való himzéseket vonultat fel.

a varsói magyar intézetben október 15-ig tart nyitva a két világháború közötti szocialista irodalmat ismertető kiállítás. október 14-től 27-ig szcczinben, majd november 3-tól 17-ig varsóban tekinthető meg az a válogatás, amely a nemzeti galéria anyagát reprezentálja. ugyanitt az év végén iparművészeti kiállítást bocsátanak közszemlére.

a magyar sport 30 évét idézi a közönség elé a szófiai magyar intézetben egy fotótárlat amelyet műemlékvédelmünket ismertető fotódokumentációs kiállítás követ. a hungexpo bemutatója után október 17-től székely istván bélyegkiállítása gazdagítja a programot. ez utóbbi november elején várnában is „vendégszerepel”, november 27-től december 20-ig lesz nyitva egy tárlat, amelynek anyagát a nemzeti galéria bocsátotta a kki rendelkezésére.

/folyt.köv./

- 1 -